سوالات جغرافیای ایران

درس یکم پایه دهم

1-جغرافیا را تعریف کنید.

جغرافیا علم بررسی روابط متقابل انسان و محیط است.

2-به دست آوردن اطلاعاتی درمورد کره زمین چه کمکی به ما می کند؟

دانش ما از محیط پیرامون و سایر مکان ها افزایش یابد.

3-نقش علوم مختلف مانند جغرافیا دربهبود زندگی بشر را توضیح دهید.

انسان در طول تاریخ تلاش کرده است که ناشناخته های جهان هستی را معلوم و با استفاده از علوم مختلف، وضع زندگی خود را بهبود بخشد. یکی از علومی که به جرأت می توان گفت از قدیمی ترین دانش های بشری به شمار می رود، جغرافیاست.

4-واژه جغرافیا اولین بارتوسط کدام دانشمند یونانی به کاربرده شد؟

اراتوستن

5-مفهوم لغوی جغرافیا را بنویسید.

جغرافیا شامل کلماتGEO)زمین (وGRAPHY)ترسیم (می باشد یعنی ترسیم زمین.

6-تعریف جغرافیا ازنظراراتوستن را بنویسید.

مطالعه زمین به عنوان جایگاه انسان

7-اهمیت دانش جغرافیا را بنویسید.

جغرافیا آن قسمت از دانش بشری است که به انسان کمک می کند با ویژگی های طبیعی و انسانی و روابط بین آنها در محیط آشنا شود و از آنها در جهت بهبود زندگی خویش استفاده کند.

8-ارتباط بین جغرافیا با سایرعلوم را شرح دهید.

بین جغرافیا و سایر رشته ها ارتباط وجود دارد. جغرافیا با کمک گرفتن از سایر علوم به سؤالات خود پاسخ می دهد.

بنابراین برخی جغرافیا را پلی بین رشته های مختلف علوم می دانند که علوم طبیعی را به علوم انسانی پیوند می دهد.

9-سه شاخه اصلی دانش جغرافیا را نام ببرید.

الف-جغرافیای طبیعی

ب-جغرافیای انسانی

پ-فنون جغرافیایی

10-شاخه های اصلی جغرافیای طبیعی را نام ببرید.

الف-ژئومورفولوژی

ب-جغرافیای آب ها

پ-آب وهوا شناسی

ت-جغرافیای خاک ها و....

11-شاخه های جغرافیای انسانی را نام ببرید.

الف-جغرافیای جمعیت

ب-جغرافیای سیاسی

پ-جغرافیای اقتصادی

ت-جغرافیای شهری و....

12-مهم ترین فنون جغرافیایی را نام ببرید.

الف-سنجش از دور

ب-سیستم اطلاعات جغرافیایی(gis)

پ-نقشه کشی یا کارتوگرافی

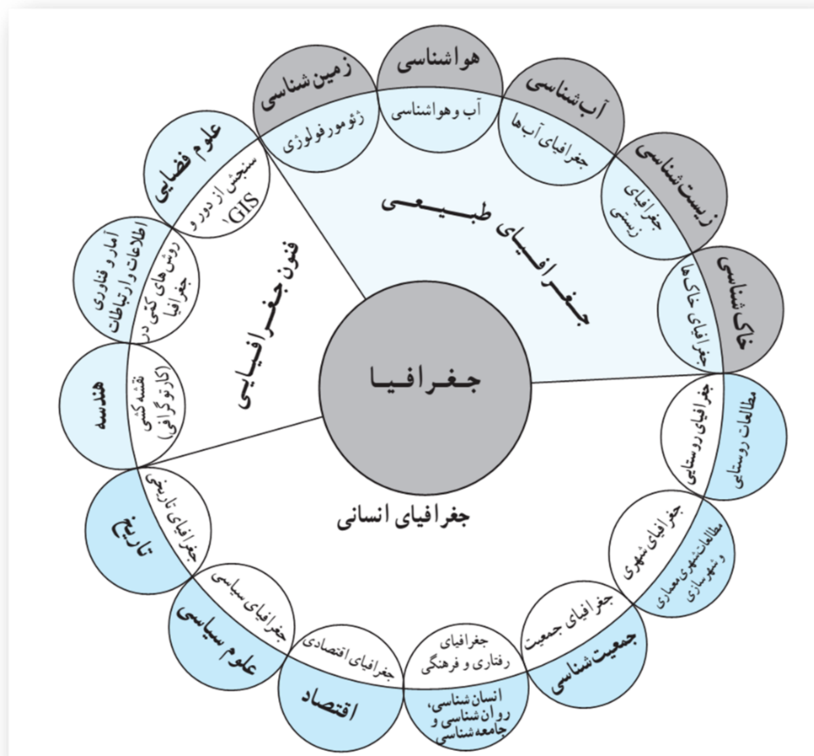
13-هریک از شاخه های جغرافیا از کدام علم بهره می برد؟

ژِئومورفولوژی(زمین شناسی)

آب وهوا شناسی(هواشناسی)

کارتوگرافی(هندسه)

جغرافیای سیاسی(علوم سیاسی)

14-مفاهیم اساسی دانش جغرافیا رانام ببرید.

مکان و روابط انسان ومحیط

15-تعریف مکان رابنویسید.

بسیاری از فعالیت های انسان در جا و محل معیّنی انجام می شود. این جا و محل را مکان می نامند؛ به طورمثال: خانه، مزرعه، مدرسه و کارخانه هر کدام، مکان است.

16-نحوه تغییرشکل مکان ها چگونه انجام می شود؟

در هر مکان، پدیده های مختلفی هستند که بر یکدیگر تأثیر گذاشته و به نوبه خود از هم تأثیر می پذیرند؛ به طورمثال یک روستا را در نظر بگیرید که خاک، آب، سرمایه و نیروی انسانی آن بر نوع اشتغال آن تأثیر می گذارد. این روند تأثیرگذاری و تأثیرپذیری به صورت جریانی پیوسته در مکان ادامه دارد و سبب تغییر شکل مکان ها می شود.

17-دوعامل مهم درجغرافیا را نام ببرید.

انسان ومحیط

18-محیط طبیعی متعادل است یا نامتعادل؟

متعادل

19-انسان چگونه توانست تا ازمحیط خود بهرمند شود؟

با ورود انسان، زمینه های تغییر در محیط فراهم می شود. هوش و استعداد انسان به او در جهت تغییر کمک میکند تا از محیط خود بهره مند شود.

20- چه عواملی موجب گسترش دسترسی انسان برمحیط شود؟

در دهه های اخیر، فناوری به کمک انسان آمده و سبب شده است که انسان در محیط، تأثیر بسیاری بگذارد. فناوری های جدید، انسان را قادر به بهره برداری از اعماق زمین کرده و میزان دسترسی انسان را گسترش داده است.

21-محیط جغرافیایی چیست وچگونه به وجود می آید؟

انسان برای رفع نیازهای خود به تغییر محیط دست می زند و درنتیجه محیط طبیعی به محیط جغرافیایی تبدیل می شود.

22- دوگونه عملکرد انسان در ارتباط با محیط طبیعی را بنویسید.

الف-درک توان ها و استفاده از منابع برای رفع نیازها

ب-نگاه سودجویانه برای رسیدن به خواسته ها

23-چراجغرافیا علمی برای زندگی بهتر است؟

از آنجا که جغرافیا توان روابط متقابل انسان را با محیط، مطالعه و بررسی می کند، بنابراین شناخت توان ها و ظرفیت های محیطی بدون دانش جغرافیا ممکن نیست؛ پس جغرافیا علمی برای زندگی بهتر است.

24-روش مطالعه درجغرافیا چیست؟

کلّی نگری یا دیدترکیبی

25-چرا روش مطالعه درجغرافیا کلی نگری یا ترکیبی است؟
زیرا اجزاء و عوامل محیط جغرافیایی در ارتباط با یک دیگر عمل می کنند.

26-اهمیت دید ترکیبی برای جغرافی دان را توضیح دهید.
دید ترکیبی به جغرافیدان کمک می کند تا به طور همه جانبه و جامع، پدیده ها را با تمام ویژگی های آن در یک مکان مورد مطالعه قرار دهد.

27-اگربخواهیم روستایی را با دیدترکیبی مطالعه کنیم باید به چه عواملی توجه کنیم؟

الف-میزان شیب روستا

ب-منابع آب سطحی وزیرزمین روستا

پ-وضعیت راه ها امکانات زیرساختی روستا

ت-وضعیت سیل خیزی و زلزله خیزی روستا و......

28-جغرافیا به عنوان پلی بین رشته های مختلف، کدام علوم را به هم پیوند می دهد؟

الف(علوم زمین را با علوم انسانی **ب(علوم کشاورزی را با علوم انسانی**

ج(علوم طبیعی را با علوم انسانی **د(علوم فنی را با علوم انسانی**

29 -نتیجه روند تأثیرگذاری و تأثیرپذیری پدیده ها به صورت جریانی پیوسته در مکان ها چیست؟

الف) برقراری تعادل مکانی　　　　ب) <u>تغییر شکل مکان</u>

ج) بهره برداری از محیط　　　　د) تخریب مکان ها

30 – انسان به چه منظوری در محیط تغییر ایجاد می کند؟

الف) برای شکل دهی محیط جغرافیایی　　　　ب) برای برقراری تعادل در محیط

ج) به منظور تأثیر گذاری بر محیط　　　　د) برای رفع نیازها

31 – چرا گفته می شود جغرافیا علمی برای زندگی بهتر است؟

الف) چون سبب شناخت بیشتر انسان از محیط های پیرامون می شود.

ب) زیرا مکان های مختلف در جغرافیا مطالعه می شوند.

<u>ج) زیرا توان روابط متقابل انسان را با محیط، مطالعه و بررسی می کند .</u>

د) چون از سایر شاخه های علمی کمک می گیرد.

32- چرا جغرافی دان با دید ترکیبی یا کل نگری، موضوعات را مطالعه و بررسی می کند؟

الف) چون انسان باید نیاز های خود را از محیط بر طرف سازد.

<u>ب) زیرا اجزاء و عوامل محیط جغرافیایی در ارتباط با یکدیگر عمل می کند .</u>

ج) زیرا بین همه شاخه های علوم ارتباط وجود دارد.

د) چون انسان تحت تأثیر عوامل محیطی است و تأثیر پذیری زیادی ازمحیط دارد.

درس دوم

1-سؤالات کلیدی در جغرافیا را نام ببرید.

کجا؟

چه چیزی؟

چرا؟

چه موقع؟

چه کسانی؟

چطور؟

2-چه چیزی سبب شدتا انسان نسبت به ناشناخته ها آگاهی و شناخت پیدا کند؟
حس کنجکاوی انسان درباره جهان و زندگی و مسائل گوناگون آن سبب شده است که انسان تلاش کند نسبت به ناشناخته ها، آگاهی و شناخت پیدا کند. امروزه برای پاسخ به حس کنجکاوی و شناخت جهان، روش های علمی مختلفی وجود دارد.

3-مراحل تحقیق وپژوهش درجغرافیا را به ترتیب نام ببرید.

1-طرح سؤال و بیان مسئله

2-تدوین فرضیه

3-جمع آوری اطلاعات

4-پردازش اطلاعات

5-نتیجه گیری و ارائه پیشنهادها

4- نکات مهم درمورد طرح سوال و بیان مسئله توسط پژوهشگرچیست؟
1-پژوهشگر برای دست یابی به شناخت و آگاهی از مسئله ای که در ذهنش پدید آمده است، ابتدا باید مسئله خود را به صورت واضح و روشن بیان کند.

2 -بهتر است صورت مسئله به شکل سؤالی، نوشته، و از عبارات خبری یا جملات کلی و نامعلوم جلوگیری شود .

3-در این مرحله، پژوهشگر از خود می پرسد انجام این پژوهش چه اهمیتی دارد؟

4- نکته مورد توجه در این مرحله این است که پژوهشگر باید پژوهش دیگران را مورد بررسی قرار دهد؛ به عبارت دیگر، مطالعه سابقه و پیشینه مسئله و نتایج پژوهش دیگران، مورد نیاز پژوهشگر است. او با این کار نسبت به موضوع، اطلاعات بیشتری پیدا می کند و مهمتر از همه، پی می برد سؤالی که برایش پیش آمده قبلا پاسخ داده شده است یا خیر.

5- چرا فرضیه سازی یکی از مراحل حساس پژوهش است؟
زیرا فرضیه ها در هر پژوهش، نقش راهنما را دارد و به فعالیتهایی جهت می دهد که قرار است انجام شود. پژوهشگر با توجه به مسئله خود، پیشنهادها و خبرهای اولیه را در چارچوب مسئله پژوهش خود ارائه میکند.

6-فرضیه ِ های پژوهشگر به چه عوامی بستگی دارد؟

به میزان دانش، تجربیات و سوابق پژوهشی در دسترس او بستگی دارد.

7-مهم ترین منابع اطلاعاتی جغرافی دان رانام ببرید.

روش کتابخانه ای

روش میدانی

8-روش کتابخانه ای چیست؟

این روش در تمامی پژوهش های علمی، مورد استفاده قرار می گیرد. در برخی از آنها تمام تلاش پژوهشگر در کتابخانه صورت می گیرد و در برخی دیگر، بخشی از پژوهش در آنجا انجام می شود.

9-روش میدانی چیست؟

پژوهشگر در این روش برای گردآوری اطلاعات ناگزیر است به محیط بیرون برود و با مراجعه به افراد یا محیط و برقراری ارتباط مستقیم با مکان مورد مطالعه به گردآوری اطلاعات بپردازد. در واقع، او باید ابزار سنجش و اطلاعاتی خود را به میدان ببرد.

10-مهم ترین ابزراها و روش های روش میدانی را نام ببرید.
پرسشنامه، مصاحبه و مشاهده، از جمله ابزارهای گردآوری اطلاعات میدانی است.

11-پردازش اطلاعات چیست؟

یعنی حذف اطلاعات غیرضروری و حفظ اطلاعات مرتبط با پژوهش و تجزیه و تحلیل اطلاعات آغاز می شود.

12-نتیجه گیری وارائه پیشنهادات چگونه توسط پژوهشگر انجام می شود؟

در مرحله آخر، پژوهشگر با تجزیه و تحلیل اطلاعات، پاسخ مسئله پژوهش را می یابد. او ضمن ارائه دلایل علمی و منطقی به تأیید یا رد فرضیه یا فرضیه های خود می پردازد.

13-در صورتی که فرضیه یک پژوهشگر ردّ شود چرا نباید دلسردشود؟

زیرا این پژوهش به کسانی که با این سؤال مواجه شده اند پاسخ می دهد و از طرح دوباره آن جلوگیری می کند.

14- از بین شش سئوال اساسی در جغرافیا کدام یک « انسان و روابط متقابل او را با محیط» مورد توجه قرار می دهد؟

الف(چطور　　ب(چه چیزی　　ج(چه کسانی　　د(کجا

15-از بین شش سئوال اساسی در جغرافیا کدام یک به « بررسی سیر تکوین و تحول پدیده » می پردازد ؟

الف(چه چیزی　　ب(چرا　　ج(چطور　　د(کجا

16-در کدام گام از پژوهش پژوهشگر به اهمیت، سابقه و پیشینهٔ مسئله و نتایج پژوهش دیگران می پردازد؟

الف(تدوین فرضیه　　ب(پردازش اطلاعات

ج(طرح سؤال و بیان مسئله　　د(جمع آوری اطلاعات

17-کدام گام پژوهش نقش راهنما را دارد و به فعالیت هایی پژوهشگر جهت می دهد؟

الف(تدوین فرضیه   ب(پردازش اطلاعات

ج(طرح سؤال و بیان مسئله   د(جمع آوری اطلاعات

18-در جمع آوری داده ها استفاده از کدام مورد زیر روش میدانی محسوب می شود؟

الف(تصاویر ماهواره ای   ب(نقشه

ج(مشاهده مستقیم   د(عکس های هوایی

19-رد فرضیه یا فرضیه ها، در یک پژوهش چه چیزی را مشخص می کند؟

الف(بیهوده بودن پژوهش   ب(جلوگیری طرح دوبارۀ

ج(شکست پژوهشگر   د(عدم مهارت پژوهشگر

درس سوم

1-تعریف موقعیت جغرافیایی را بنویسید.

محل قرار گرفتن هر پدیده در سطح کره زمین، موقعیت جغرافیایی آن پدیده است.

2-موقعیت ریاضی یا مطلق را تعریف کنید.

محل دقیق هر پدیده یا مکان، با توجه به طول و عرض جغرافیایی، موقعیت مطلق یا ریاضی آن محل است.

3-موقعیت نسبی را تعریف کنید.

محل قرارگیری هر مکان، نسبت به پدیده های طبیعی یا انسانی پیرامون خود، موقعیت نسبی آن مکان است.

4-منظور از موقعیت نسبی هر کشور چیست؟

محل قرارگیری آن، نسبت به سایر کشورها، دریاها، تنگه ها، کانال ها، منابع اقتصادی و...

5-موقعیت ریاضی یا مطلق ایران رابنویسید.

ایران در عرض جغرافیایی 25تا 39درجه در جنوب منطقه معتدله نیمکره شمالی قرار گرفته و همچنین در 44تا 63درجه طول شرقی واقع شده است.

6-چرا موقعیت نسبی ایران بسیارممتازاست؟

زیرا در مجاورت خلیج فارس و تنگه هرمز قرار گرفته و این منطقه به دلایل زیر اهمیت خاصی دارد.

7-اهمیت منطقه خلیج فارس و تنگه هرمز را بنویسید.

-ارزش و نقش ارتباطی بین سه قاره افریقا، اروپا وآسیا که در گذشته اهمیت داشته و اکنون نیز به عنوان حلقه ای از زنجیره حمل و نقل کالا و نفت، اهمیت خود را حفظ کرده است.

-بزرگترین منبع انرژی جهان، ذخایر با ارزشی دارد، زیرا حدود 66درصد ذخایر نفت جهان و 28درصد ذخایر گاز طبیعی را در خود جای داده است.

-درآمدها و دلارهای ناشی از صدور و فروش نفت خام، منطقه خلیج فارس را به صورت یکی از کانون های ثروتمند جهان در آورده است و این بازار بزرگ مصرف، آن را به کانون توجه صادر کنندگان کالاهای صنعتی و غیرصنعتی تبدیل کرده است.

-این منطقه، ارزش فرهنگی و سیاسی دارد زیراخلیج فارس در مرکز و قلب ناحیه جغرافیایی و سیاسی جهان اسلام قرار دارد.

8-تعریف مرز سیاسی را بنویسید.

مرز مهمترین عامل تشخیص و جدایی هر کشور از کشور همسایه است و نشان می دهد سرزمین یک کشور تا کجا امتداد دارد.

9-طول مرزهای سیاسی وتعداد همسایگان ایران را بنویسید.

ایران کشور وسیعی است که حدود 8731کیلومتر، مرز مشترک سیاسی با همسایگانش دارد و جزء کشورهای پرهمسایه است و با 15کشور همسایه است.ایران با 7کشورمرزخشکی دارد.

10-انواع مرزهای سیاسی را نام ببرید.

مرزهای خشکی-مرزهای هوایی-مرزهای هوایی

11-اهمیت مرزهای هوایی و راه های هوایی را بنویسید.

یکی دیگر از مرزهایی که امکان دسترسی به سایر کشورهای جهان را امکان پذیر می سازد، راه های هوایی است که از طریق آن، ارتباط با سایر نقاط جهان فراهم می شود.

12-اهمیت مرزهای دریایی و راه های آبی رابنویسید.

تعدادی از کشورها به علت مجاورت با دریا و دریاچه ها، امکان دسترسی به خطوط دریایی هم دارند.کشور ما از جمله کشورهایی است که از طریق راه های آبی با کشورهای جهان در ارتباط است. راه های آبی، امکان روابط بازرگانی بیشتری را فراهم می کند.

دسترسی به آب های آزاد برای هر کشوری، علاوه بر امکان ارتباط با سایر نقاط جهان، دستیابی به منابع غذایی ومنابع معدنی و سوخت های فسیلی را نیز فراهم می کند.

13-تنگه هرمز کدام آب ها را به هم متصل می کند؟

تنگه هرمز، آبراهه هلالی شکلی است که آب های آزاد اقیانوس هند و دریای عمان را به خلیج فارس متصل می کند.

14-اهمیت تنگه هرمز را بنویسید.

این تنگه به سبب اینکه دروازه خروجی نفت خلیج فارس است، مهم ترین آبراهه راهبردی و یکی ازگذرگاههای تجاری مهم جهان است.

15-محل قرار گرفتن هر پدیده در سطح کرهٔ زمین، موقعیت .... آن پدیده است ؟

**الف) ریاضی		ب) نسبی		ج) جغرافیایی		د) مطلق**

16-مدار 25 درجه شمالی و 44 درجه شرقی به ترتیب بر کدام جهت های ایران منطبق می باشند؟

**الف) شمال و شرق		ب) جنوب و غرب		ج) جنوب و شرق		د) شمال و غرب**

17 -وقتی می گوییم ایران در جنوب غربی آسیا قرار دارد کدام موقعیت آن را بیان کرده ایم؟

**الف) ریاضی		ب) نسبی		ج) جغرافیایی		د) مطلق**

18-کدام یک از دلایل اهمیت ایران و منطقه خلیج فارس که در گذشته وجود داشته اکنون نیز اهمیت خودرا حفظ کرده است؟

الف) درآمدها و دلارهای ناشی از صدور و فروش نفت خام

ب) ارزش فرهنگی و سیاسی

ج) بزرگ ترین منبع انرژی جهان و ذخایر با ارزش

د) ارزش و نقش ارتباطی بین سه قارهٔ افریقا، اروپا و آسیا

19-کدام ویژگی زیر بیانگر اهمیت ایران در بین کشور های منطقه نمی باشد؟

**الف) بیشترین جمعیت را دارد		ب) دومین کشور وسیع منطقه است**

ج(بیشترین گردشگر پذیری را دارد د(سومین تولید کننده نفت در منطقه می باشد

درس چهارم

1-اهمیت مطالعه ناهمواری ها را بنویسید.

شناسایی و مطالعه ناهمواری های کنونی کشور و سرگذشت تغییرات آنها میتوانیم برای آینده، برنامه ریزی دقیق تری داشته باشیم.

2-پراکندگی جغرافیایی نواحی کوهستانی کشورچگونه است؟

بخش زیادی از سرزمین ما را نواحی مرتفع و کوهستانی تشکیل می دهد. اگرچه ارتفاع کوه ها در بعضی جاها کم تر و در برخی مناطق بیشتر است؛ به نظر می رسد کوه ها، نواحی شمالی، شمال غربی، غربی، شرق و نواحی پراکنده ای از مرکز کشور را دربرگرفته است.

3-تاثیر ناهمواری های کشوربرزندگی مردم را بنویسید.

این ناهمواری ها گاه در طول تاریخ، مانع ورود مهاجمان به سرزمین ما شده، و علاوه بر آن درتشکیل اجتماعات انسانی و نوع زندگی مردم بسیار تأثیرگذار بوده است.

4-اهمیت دشت ها را بنویسید.

در حد فاصل مناطق کوهستانی و گاه در درون کوهستان ها، دشت ها واقع شده است. دشت ها محل های مناسبی برای فعالیت های کشاورزی و دیگر فعالیت های اقتصادی است. برخی از این دشت ها مرتفع و برخی پست و کم ارتفاع است. وجود آب در دشت ها از عوامل مهم فعالیت های زندگی آنجا است.

5-اهمیت جلگه ها را بنویسید.

در جلگه ها، رودهایی که از کوه ها سرازیر می شوند به سوی دریاها و دریاچه ها جریان می یابند و منابع آب قابل توجهی ایجاد می کنند که شهرها و روستاها در کناره های آنها مستقر می شود. در جلگه های سواحل دریای خزر، صدها رود بزرگ و کوچک از دامنه های شمالی البرز و دامنه های شرقی کوههای تالش به دریای خزر جریان می یابد و در جلگه های خلیج فارس و دریای عمان نیز رودهای فصلی یا دائمی، آب را به سوی این دریاها هدایت میکند. سکونت گاه های بسیاری بر این جلگه ها و کناره رودها، استقرار یافته است.

6-شکل امروزی ناهمواری های ایران مربوط به کدام دوران زمین شناسی است؟

اواخر دوران سوم زمین شناسی (سنوزوئیک)

7-درکدام دوران زمین شناسی ناهمواری های ایران شکل نهایی یافت؟

دوره کواترنز

8-عوامل تغییرشکل ناهمواری های ایران بعد از کواترنر را بنویسید.

بعد از کواترنرناهمواری ها تحت تأثیر عوامل فرسایش تغییر شکل می یابند. این عوامل (آب های روان، باد، اختلاف دما) به همراه عملکرد انسان، که با بهره برداری های گوناگون خود از محیط، سرعت تغییرات را افزایش داده است، موجب تغییر شکل ناهمواری های ایران شده است.

9-تقسیمات ناهمواری های ایران ذت بنویسید.

ـ سرزمین های کوهستانی که اغلب بیش از هزارمتر از سطح دریاهای آزاد ارتفاع دارند.
ـ سرزمین های هموار که شامل دشت ها و جلگه های کم ارتفاع در نواحی داخلی یا سواحل دریاها می شوند.

10-مهم ترین کوه های منطقه کوهستانی آذربایجان را نام ببرید.

دو رشته کوه ارسباران (قره باغ) در شمال و رشته کوه مرزی ایران و ترکیه (مانندقله آرارات) شمال و غرب این منطقه را دربرگرفته است. علاوه بر این کوه ها، دو توده کوهستانی مهم دیگر، به نامهای سهند و سبلان بر اثر فوران آتشفشانی در این منطقه وجود دارند.

11-ویژگی های کوه های تالش را بنویسید.

کوهستان تالش با جهت شمالی ـ جنوبی، منطقه آذربایجان را از کناره های دریای خزر جدا کرده است. شیب عمومی این کوه ها به سمت خزر بیش از منطقه آذربایجان است و آب های جاری از آنها با سرعت به دریای خزر، وارد می شود. بلندترین قله آن آق داغ نام دارد.

12-ویژگی های منطقه کوهستانی البرز را بنویسید.

-کوه های البرز از تنگ منجیل شروع شده و در امتداد غربی ـ شرقی تا کوه های شاهکوه در نزدیکی شاهرود و دره خوش ییلاق ادامه دارند .

-دامنه های این کوه ها معمولاً به سمت شمال و یا جنوب است و در آن دره های وسیع و عمیقی هست، که رودهایی چون چالوس و هراز در آنها جریان دارد .

-بخش بزرگی از این چین خوردگی وسیع، حاصل کوه زایی(چین خوردگی) مواد رسوبی طی میلیون ها سال است.

-فعالیت های آتش فشانی در دوره کواترنر سبب شکل گیری قلّه دماوند در این رشته کوه شده است.

- مراکز جمعیتی بسیاری در امتداد کوهستان های البرز مستقر شده است و یکی از کانون های عمده فعالیت های اقتصادی کشور به شمار می رود.

13-علل ناپایدارشدن منطقه کوهستانی البرز را بنویسید.

-گسترش شهرهای پررونق اقتصادی مثل تهران، کرج،

-احداث جاده های ارتباطی (شوسه و راه آهن)

-احداث سدها وهدایت رودخانه ها و بهره برداری از آنها،

- گسترش فعالیت های کشاورزی گوناگون و بهره برداری از معادن فراوان کوههای البرز، ناهمواریهای این منطقه کوهستانی را به شکلی ناپایدار درآورده است.

14-پیامدهای ناپایدارشدن منطقه کوهستانی البرز را بنویسید.

مجموع این فعالیت ها سبب شده است دامنه ها و دره ها، دشت ها و رودخانه های این منطقه کوهستانی طی چند دهه، چهره دیگری به خود بگیرد و گاه، مخاطراتی همچون ریزش و لغزش در جاده ها و دامنه ها، لرزش های خفیف و گسترده، طغیان رودها و بروز سیلاب وهمانند آنها حادث شود.

15-ویژگی های کوه های خراسان شمالی را بنویسید.

-این کوه ها به شکل منظم و موازی در شمال شرقی ایران قرار دارند .

-از رشته کوه های مهم کوههای شمال خراسان، می توان هزار مسجد، آلاداغ و در اطراف نیشابور، بینالود را نام برد.

16-یژگی های رشته کوه زاگرس را بنویسید.

-چین خوردگی های دیواره مانندی با دره های موازی و به طول صدها کیلومتر

-چشم انداز نواحی کوهستانی غربی کشور ازکردستان با جهت شمال غربی ـ جنوب شرقی تا تنگه هرمزرا تشکیل داده است.

17-عوامل پیدایش رشته کوه زاگرس را بنویسید.

-رشته کوه زاگرس از برخورد دو صفحه شبه جزیره عربستان و صفحه اوراسیا به وجود آمده است.

- این چین خوردگی ها پس از تشکیل، به حالت اولیه باقی نماند و طی میلیونها سال به علت فرسایش تغییر شکل یافته است.

18-گنبد نمکی را تعریف کنید .

لایه های نمک به شکل گنبدهایی بین لایه های رسوبی قرار گرفته است.

19-عوامل طبیعی تغییر دهنده رشته کوه زاگرس را بنویسید.

-رودهای بسیاری از زاگرس سرچشمه میگیرد. جریان آب در این رودها به علت تغییرات اقلیمی، دچار نوساناتی شده و از حالت منظم به حالت نامنظم و طغیانی تغییر شکل داده است. ریزش های جوّی شدید، کوه ها رامیفرسایدو مواد آن در دسترس این رودها قرار میگیرد. به نظر میرسد طی سه دهه اخیر، طغیان در رودهای حوضه زاگرس بیش از گذشته شده و در پی آن، حمل رسوب توسط رودها به تشکیل شکل های جدیدی از ناهمواری منجرشده است.

- گرد و غبار از دیگر عواملی است که هم طبیعت و هم انسان در منطقه زاگرس در ایجاد و گسترش آنها مؤثر است. طی سی سال اخیر، وقوع توفان ها در این منطقه بیشتر شده است و انتظار می رود در استانهای زاگرسی (مثل خوزستان، لرستان و ایلام) افزایش یابد.

20-عوامل انسانی تغییر دهنده رشته کوه زاگرس را بنویسید.

-بر روی رودهای حوضه زاگرس، سدهای متعدد احداث شده است. این سدها برای جلوگیری از طغیان، تولید برق آبی، تنظیم آب مورد نیاز برای آبیاری اراضی کشاورزی، استفاده های صنعتی و یا تأمین آب مورد نیاز شهرها و روستاها احداث شده است. به نظر می رسد برخی از این سدها در محل های مناسبی احداث نشده است (مثل سد گُتوند که در محل گنبدهای نمکی احداث شده است.) این امر باعث تغییرکیفیت آب رودها شده است .

-همچنین شهرهای متعددی در کناره رودها گسترش یافته است که باعث برهم خوردن تعادل جریان رودها براثر دستکاریهای انسانی (مثل دیواره بندی، مجراسازی، پل سازی، پوشاندن روی رودها وورود فاضلابهای شهری) در نواحی شهری شده و رود ها را وادار کرده است که در مناطق شهری از بستر تعیین شده تجاوز کند و طغیان یا سیلاب را به شهرها تحمیل نماید. نمونه های متعددی از این سیلاب ها در زاگرس دراستانهای لرستان و ایلام طی سالهای اخیر مشاهده شده است .

-افزایش رسوبات، سبب گسترش «سیلاب دشت ها» می شود، و مجاری رودها را دچار تغییر میکند .

-احداث جاده ها، از بین بردن جنگل ها و استفاده نامناسب از اراضی کشاورزی در نواحی شهری و روستایی زاگرس همراه با گسترش شهرها و روستاها به ضرر دامنه ها، دره ها و دشت ها بوده است و از دیگر عوامل انسانی تغییر شکل ناهمواری ها در زاگرس، طی پنجاه سال اخیر به شمار می آید.

21-موقعیت جغرافیایی کوه های مرکزی ایران را بنویسید.

اگر سه نقطه کوه جُغَتای در خراسان رضوی، گردنه آوج در استان همدان و قله کوه بَزمان یا خضر زنده درسیستان و بلوچستان را به یکدیگر وصل کنید، مثلثی تشکیل میشود که سایر ناهمواری های کشور در آن قراردارد.

22-انواع ناهمواری های مناطق مرکزی ایران را بنویسید.

-بخشی به شکل رشته کوه که به آن ها کوه های مرکزی(رشته کوه مرکزی) گفته میشود.

-برخی توده های نفوذی آذرین که به آنها کوه های منفرد مرکزی می گویند.

23-منطقه مکران درکجا قرار دارد؟

در جنوب استان سیستان و بلوچستان و اطراف چاله جازموریان در کرمان واستان هرمزگان (سواحل دریای عمان)منطقه مکران واقع شده است

24-رشته کوه بشاگرد درکجا قرار دارد؟

درمنطقه مکران کنار دریای عمان

25-درمنطقه مکران کدام رشته کوه قراردارد؟

بشاگرد

26-کوه های مریخی درکجا قرار دارد؟

در شرق بندرچابهار کناردریای عمان

27-کوه های مریخی چگونه پدید آمده اند؟

دراثرفرسایش، شکل های زیبایی با دره ها، چاله ها و گودال های عمیق ایجاد کرده است.

28-گل فشان ها درکجا قراردارند؟

در استان های هرمزگان و بلوچستان جنوبی در فاصله این ناهمواری ها تا دریای عمان

29-علت فعالیت گل فشان ها چیست؟

علت فعالیت این چشمه های جوشان، فعالیت های زمین ساختی است.

30-ارزش های اقتصادی نواحی کوهستانی را بنویسید.

-ذخایر آب

- معدن و ذخایر طبیعی

-دامپروری

-تعدیل آب وهوا

-محل سرچشمه رودها

31-انواع سرزمین های هموار را نام ببرید.

دشت ها وجلگه ها

32-عوامل پیدایش دشت ها را بنویسید.

دشت ها به دو صورت شکل گرفته است؛ یکی اینکه عوامل فرسایشی مانند باد و باران ناهمواری را هموار کرده است و دیگر اینکه مواد حاصل از فرسایش بین کوهها، رسوب کرده و سطح همواری را به وجود آورده است.

33-ارزش اقتصادی دشت ها را بنویسید.

-جاذبه های گردشگری

-ستفاده از انرژی پاک، مانند انرژی خورشید و باد

-گذران اوقات فراغت به دلیل مناسب بودن برای رصد ستارگان، کویرنوردی و برگزاری مسابقات ورزشی

-معادن گچ، نمک و مصالح ساختمانی

34-چرا جمعیت درجلکه ها زیاد است؟

جلگه ها به دلیل حاصلخیز بودن خاک، جمعیت زیادی را در خود جای می دهد.

35-عوامل طبیعی تغییردهنده جلگه ها را بنویسید.

-حرکات دریا (جزر و مد، توفان های دریایی / سونامی، جریان های دریایی و نوسانات عمومی آب دریاها) از جمله عوامل طبیعی است که خواه ناخواه، مرتباً مناطق ساحلی و زمین شکل های آن را تغییر می دهد .

رودهای طغیانی که به دریاهامی ریزد نیز نهشته ها و آبرفت های فراوانی را بر جلگه های ساحلی، تحمیل و مرتباً مکان و وسعت جلگه ها را دچار تغییرمی کند.

36-عوامل انسانی تغییر دهنده جلگه ها را بنویسید.

-انسان در نواحی ساحلی با اسکله سازی، بندرسازی، دیواره سازی ساحلی، احداث جاده روی جلگه های ساحلی، تغییر درپوشش گیاهی و بهره برداری وسیع از آن و گسترش شهرها و روستاها به ضرر از بین رفتن اراضی کشاورزی و جنگلی، تغییرات وسیعی در نواحی ساحلی

ایران ایجاد می کند و باعث می شود که طی چند دهه، چهره زمین در این مناطق تفاوت های اساسی کند.

37-ارزش اقتصادی جلگه ها را بنویسید.

جلگه ها مکان مناسبی هستند برای فعالبت های زراعی مانند کشت برنج وچای و از نظرفعالبت های گردشگری هم اهمیت دارند.

38-اهمیت جلگه های شمالی وجنوبی کشور را بنویسید.

در جلگه جنوبی کشور، وجود تنگه هرمز و سواحل طولانی، امکانات حمل و نقل کالا و مسافر و صید ماهی را فراهم می آورد. در سواحل شمالی نیز حمل و نقل و صید ماهیان خاویار در جریان است. منابع و ذخایر غنی ذغال سنگ، نفت و گاز در مجاورت جلگه ها سبب جلب جمعیت شده است. چشم اندازهای زیبای طبیعی سواحل شمال و جنوب، همه ساله در فصل مناسب، پذیرای مسافران زیادی است .علاوه بر آن، جزایر جنوبی کشور ازنقاط دیدنی است.

39-در رابطه با پراکندگی جمعیت ایران ، و ناهمواری ها کدام گزینه زیر صحیح است؟

الف(بیشتر جمعیت در مجاور نواحی کوهستانی زندگی می کنند .

ب(بیشتر جمعیت در دشت ها زندگی می کنند .

ج(بیشتر جمعیت در جلگه های ساحلی زندگی می کنند .

د(بیشتر جمعیت در مناطق مرتفع کوهستانی زندگی می کنند .

40-شکل امروزی ناهمواری های ایران مربوط به کدام دوران زمین شناسی است؟

الف(اول　　　ب(دوم　　　ج(سوم　　　د(پرکامبرین

41-نقش کدام عامل زیر به صورت افزایش مقدار فرسایش وسرعت تغییرات محیط نمایان می شود؟

الف(آب های روان   ب(عملکرد انسان   ج(اختلاف دما   د(باد

42-در تقسیمات ناهمواری های ایران سرزمین های که اغلب بیش از 1000متر از سطح دریاهای آزاد ارتفاع دارند ...... گفته می شود .

الف(جلگه ای   ب(کوهپایه ای   ج(دشت   د(کوهستانی

43-دو رشته کوه مهم که منطقهٔ کوهستانی آذربایجان را در بر گرفته اند کدام است؟

الف(سهند و سبلان   ب(ارسباران و رشته کوه مرکزی

ج(ارسباران و آرارات   د(تالش و ارسباران

44-کدام گزینه زیر نتیجه تغییرات و ناپایداری های محیطی است که انسان در کوه های البرز ایجاد کرده است؟

الف(بهره برداری از معادن   ب(ریزش و لغزش در جاده ها و دامنه ها

ج(احداث جاده های ارتباطی   د(هدایت رودخانه ها و بهره برداری از آنها

45-در ایجاد وگسترش کدام عامل طبیعی تغییر دهندهٔ زاگرس در حال حاضر هم طبیعت و هم انسان مؤثر است؟

الف(طغیان رودها   ب(گسترش شهرها   ج(گرد وغبار   د(ایجاد سدها

46-محدوده کوه های مرکزی ایران با اتصال کدام نقاط بر روی نقشه در داخل یک مثلث قرار می گیرند؟

الف(کوه جغتای - گردنه آوج - کوه بزمان **ب(کوه جغتای - کوه الوند - کوه بزمان**

ج(کوه بینالود- گردنه آوج - کوه بزمان **د(کوه جغتای - گردنه آوج - کوه تفتان**

47- «ناهموار یهای مریخی» در کدام منطقه از ناهمواری های زیر قرار دارند؟

الف(منطقة کوهستانی آذربایجان **ب(منطقهٔ کوهستانی زاکرس**

ج(کوه های بشاگرد **د(کوه های مرکزی**

48-کدام یک از گزینه های زیر را نمی توان از نشانه های تغییرات اقلیمی دانست؟

الف(بروز توفان ها **ب(تغییرات کاربری اراضی**

ج(تغییر در الگوی پراکندگی ریزش های جوی **د(خشکسالی ها**

49-کدام عامل مرتب سبب تغیر مکان و وسعت جلگه ها می شود؟

الف(فعالیت های انسانی **ب(رودهای طغیانی**

ج(حرکات دریایی **د(نوسانات عمومی آب دریاها**

50-بهترین مکان های کشاورزی کشورمان کدام است؟

الف(جلگه ها **ب(دشت های حاصلخیز** **ج(کوهپایه ها** **د(سواحل دریاها**

درس 5

1-هواچیست؟

اصطلاح هوا به حالت آنی و زودگذر جو گفته میشود؛ مثلاً دمای شهر یاسوج در 26فروردین سال 1394ساعت8 صبح، 13درجه سانتیگراد است.

2-آب وهوا یا اقلیم را تعریف کنید.

آب و هوا به مجموعه عناصر جوی غالب در یک منطقه دردرازمدت گفته میشود؛ مثلاً آب و هوای استان خراسان جنوبی، گرم و خشک است.

3-سازمان هواشناسی کشور چگونه وضع هواادرکشورپیش بینی می کند؟

سازمان هواشناسی کشور با استفاده از اطلاعات روزانه، مانند فشار، رطوبت و دما، نقشه های هواشناسی تهیه می کند و با کمک تصاویر پی درپی ماهوارهای، عبورتوده های هوا را پس از شکل گیری مراکز کم فشار و پرفشار، طی چند روز، پیگیری می کند.

با توجه به نوع توده هوا، سرعت و جهت آنها، کارشناسان هواشناسی می توانند وضعیت هوا و تغییرات آن را برای روزهای آینده پیش بینی کنند.

4-نقش پیشرفت ارتباطات فناوری در پیش بینی وضع هوا را شرح دهید.

امروزه با پیشرفت ارتباطات و ّ فناوری می توانیم از طریق سایت های مختلف اینترنتی و نرم افزارهای مختلف، که امکان نصب روی رایانه و رایانه همراه را دارند به اطلاعاتی در مورد پیش بینی وضع هوای شهرها، روستاها و دیگر مناطق مختلف جهان دست یابیم.

5-سه عامل اصلی موثربرآب وهوای ایران را نام ببرید.

-موقعیت جغرافیایی

-میزان ارتفاع و جهت کوهستان ها

-ورود توده های هوا به کشور

6-کدام عوامل جغرافیایی برتنوع آب وهوای کشورموثراست؟

-عرض جغرافیایی

-دوری ونزدیکی از دریاها

-پرفشارجنب حاره ای

7-نقش عرض جغرافیایی برآب وهوای کشوررا توضیح دهید.

در مناطق جنوبی کشور، که در عرضهای پایین جغرافیایی قرار دارند (به خط اِستوانزدیک ترند،) زاویه تابش خورشید هنگام ظهر، نزدیک به عمود است و به همین دلیل در این نواحی، مقدار تابش خورشید بیشتر و هوا گرم تر است؛ مانند استان های هرمزگان و جنوب سیستان و بلوچستان.

ولی در مناطق شمالی کشور که در عرض های بالای جغرافیایی قرار دارند و زاویه تابش خورشید مایل تر است، مقدار تابش کم تر و هوا سردتراست؛ مانند استان های آذربایجان غربی و شرقی.

8-چرا دراطراف خط استوا هوای گرم و مرطوب وجوددارد؟

در اطراف خط استوا به دلیل گرم بودن و صعود هوا، کمربند کم فشار حاره ای تشکیل می شود و دارای آب و هوای گرم و مرطوب است.

9-چرا دراطراف مداررای السرطان و راس الجدی آب وهوای گرم و خشک حاک است؟

در اطراف مدار رأس ّ السرطان و رأس َ الجدی، به دلیل سنگینی و فرونشینی هوا، کمربند پرفشار ّ جنب حاره ای تشکیل میشود و دارای آب و هوای گرم و خشک است.

10-مهم ترین کمربندهای خشک و بیابانی کره زمین در اثرچه عاملی به وجود آمده است؟

عامل پرفشار جنب حاره ای

11-چرا دردوره گرما درکشورما میزان بارش بسیارکم است؟

عامل پرفشار ّ جنب حارهای درتابستان به داخل کشور پیش روی می کند ومانع ریزش بارش در دوره گرما درکشور می شود.

12-دو اثرمتفاوت دوری و نزدیکی از دریاها برآب وهوای کشوررا بنویسید.

نزدیکی به دریاها و دوری از آن در آب و هوای کشور دو اثرمتفاوت دارد. درسواحل شمالی کشور، دریای خزر در افزایش بارش، نقش مهمی دارد ولی خلیج فارس و دریای عمان به دلیل عدم امکان صعود هوای مرطوب، در بارش سواحل جنوبی کشور، نقش چندانی ندارند و موجب شرجی شدن هوا می شوند.

در نواحی داخلی کشور به دلیل دور بودن از دریاها و کمبود رطوبت، اختلاف دما زیاد است ولی در نواحی ساحلی شمال و جنوب کشور اختلاف دما کم تر است.

13-نقش میزان ارتفاع برآب وهوای کشوررا بنویسید.

با افزایش هر 1000متر ارتفاع، دمای هوا به طور میانگین حدود 6درجه سانتیگراد کاهش می یابد. پس در نواحی کوهستانی کشور، آب و هوا سردتر و در دشت های داخلی کشور،که ارتفاع کم تری دارند آب و هوا گرم تر است.

14-جهت رشته کوه هایی البرزو زاگرس چه تاثیری برآب وهوای کشوردارد؟

جهت رشته کوههای بلند مانند البرز و زاگرس نیز در پراکندگی جغرافیایی بارش کشور اثر دارد. این عامل موجب بارش های بیش تر در دامنه های شمالی البرز و دامنه های غربی زاگرس شده است.

15-توده هوا را تعریف کنید.

توده هوا، حجم بزرگی از هوا است که ویژگی فیزیکی آن به خصوص از نظر دما و رطوبت، در سطح افقی در صدها کیلومتر تقریباً همسان باشد.

16-مهم ترین توده های هوا که درطول سال کشورما را تحت تاثیرقرارمی دهد را نام ببرید.

توده هوای غربی، توده هوای سیبری، توده هوای سودانی، توده هوای عربستان و توده هوای مرطوب موسمی

17-مهم ترین عامل ریزش بارش های جوی درکشور.........................است.

توده هوای مرطوب غربی

18-ویژگی های توده هوای سرد وخشک سیبری را بنویسید.

-دردوره سرما وارد ایران می شود و باعث سردی و خشکی هوا درزمستان می شودموجب ریزش بارش درسواحل شمالی می گردد.

19-ویژگی های توده هوای مرطوب غربی را بنویسید.

-رطوبت دریای مدیترانه و اقیانوس اطلس را دردوره سرما به داخل ایران منتقل می کند و برف و باران به همراه دارد.

20-ویژگی های توده هوای سودانی را بنویسید.

گاهی درماه های سرد سال رطوبت دریای سرخ را به کشور ما می آورد و باعث بارندگی می شود.

21-ویژگی های توده هوای گرم و خشک را بنویسید.

دردوره گرما هوای گرم را از عربستان به ایران می آورد و باعث افزایش شدید دما می شود.

22-ویژگی های توده هوای مرطوب موسمی را بنویسید.

برخی سال ها دردوره گرما از اقیانوس هند به ایران نفوذ و موجب باران های سیلابی درحنوب شرق ایران می شود.

23-جدول را کامل کنید.

نام تودهٔ هوا	جهت نفوذ به کشور	زمان ورود به کشور	منشأ	اثر آب و هوایی
	شمال غرب ایران			
			عربستان	

نام تودهٔ هوا	جهت نفوذ به کشور	زمان ورود به کشور	منشأ	اثر آب و هوایی
مرطوب غربی	شمال غرب ایران	سرما	دریای مدیترانه و اقیانوس اطلس	همراه آوردن برف و باران
گرم وخشک	جنوب ایران	دوره گرما	عربستان	افزایش شدیددما

24-کدام قسمت از ایران درتابستان بارش وجوددارد وچرا؟

جنوب شرق ایران به دلیل نفوز توده هوای مرطوب موسمی تابستانی به کشور

25-مهم ترین داده های هواشناسی را نام ببرید که درایستگاه های هواشناسی سینوپتیک اندازه گیری می شود.

دما-فشار-رطوبت-بارش

26-انواع آب وهوای ایران را نام ببرید.

-آب وهوای گرم و خشک

-آب وهوای کوهستانی

-آب وهوای گرم وشرجی

-آب وهوای معتدل خزری

27-ویژگی های آب وهوای گرم و خشک را بنویسید.

-بارش کم وخشکی هوا

-اختلاف شدید دما

-فقرپوشش گیاهی

-تبخیرو تعرق زیاد

28-ویژگی های آب و هوای کوهستانی را بنویسید.

-افزایش بارندگی وکاهش دمابا افزایش ارتفاع

-میانگین دمای پایین

-بارندگی اغلب به صورت برف

29-ویژگی های آب وهوای گرم و شرجی را بنویسید.

-بارندگی اندک

-رطوبت نسبی زیاد

-میانگین دمای بابای سالیانه

30-ویژگی های آب وهوای معتدل خزری را بنویسید.

-بارندگی زیاد

-اعتدال دما در طول سال

-پوشش گیاهی غنی

31-علت به وجودآمدن بیابانها درایران را بنویسید.

-عامل پرفشارجنب حاره ای

-جهت رشته کوه های بلند البرز و زاگرس

-دوربودن از دریاها و منابع رطوبتی

32-مهم ترین عامل خشکی آب وهوای ایران و گسترش بیابان ها چیست؟

پرفشارجنب حاره ای

33-عامل پرفشارجنب حاره ای چگونه باعث گسترش بیابان ها درایران شده است؟

مرکز پرفشارجنب حاره ای، از طریق جلوگیری از صعود هوای مرطوب، باعث کاهش باران و ایجاد بیابان ها درکشور می شود.

34-عامل ایجاد بیابان لوت چیست؟

عامل پرفشارجنب حاره ای

35-دو اثرمتفاوت رشته های البرز واگرس را بنویسید.

رشته کوه های البرز و زاگرس دو اثر متفاوت دارند. از یک طرف این رشته کوه ها با جذب رطوبت، وضعیت آب و هوایی را در نیمه شمالی و غربی کشور مناسب کرده اند، و از طرفی دیگر، کوهستان های البرز و زاگرس همچون سدی درمقابل عبور توده هوای مرطوب به نواحی داخلی کشور قرارگرفته اند.

36-عامل اصلی پیدایش بیابان دشت کویر چیست؟

جهت رشته کوه های البرزو زاکرس که مانع ورود توده های هوای مرطوب به نواحی داخلی مانند دشت کویرمی شود.

37-عامل پیدایش بیابان طبس چیست؟

دور بودن از منابع رطوبتی مانند بادهای مرطوب غربی

38-ویژگی های بیابان دشت کویررا بنویسید.

موقعیت آب و هوایی در نواحی مرکزی ایران به گونه ای است که یکی از بزرگ ترین کویرهای جهان را به مساحت 60هزار کیلومتر مربع به وجود آورده است. کویر، بخشی از بیابان است و به نمکزارهای پف کرده ای گفته می شود که تبخیر شدید، عامل اصلی شکل گیری آن است . بخش بزرگی از دشت کویر، بیابان واقعی است؛ یعنی میانگین بارش سالانه آن از 50میلیمتر کمتر است.

39-ویژگی های بیابان لوت را بنویسید.

لوت یکی از خشک ترین بیابان های ایران است که در عین حال، یکی از گرم ترین مناطق کره زمین نیز به شمار می آید.

لوت در جنوب شرق ایران قرار دارد. بخش زیادی ازاین بیابان به دلیل قرارگیری در منطقه فشار زیاد جنب حاره ای، کمتر از 30میلیمتر باران دارد. وسعت این بیابان حدود 80هزار کیلومترمربع است.

40-آب وهوا برکدام فعالیت های انسان اثردارد؟

آب و هوا بر نوع کشاورزی،گردشگری،معماری، سیستم های حمل و نقل و سلامتی انسان نیز تأثیر دارد. علاوه بر آن، بر نوع لباس ِ پوشیدن و یا انتخاب نوع مسکن ما نیز مؤثر است.

41-چرا درکشورما معماری های گوناگونی درنقاط مختلف دیده می شود؟

آب و هوا بر معماری تأثیرات زیادی دارد .درکشور ما به دلیل گوناگونی آب و هوا، معماری های گوناگونی در نقاط مختلف کشور دیده می شود .

42-چرا درگذشته مردم درخانه های خود آسایش بیشتری داشتند وانرزی کمتری هم مصرف می شد؟

در گذشته، مردم در ساخت ساختمان، به اثر اقلیم بر ساختمان و محیط توجه میکردند و به همین دلیل در داخل خانه هایشان دارای آسایش بودند و انرژی کمتری هم مصرف می شد .

43-برای کاهش سوانح جاده ای کدام راهکارمناسب تراست؟

برای کاهش سوانح جاده ای، توجه به اقلیم و پیش بینی وضع هوا، راهکار بسیار مناسبی است .توجه به وضع جوی منطقه در پروژه های راه سازی و طراحی سامانه های حمل ونقل بسیار مهم است. درصورت آگاهی از وضعیت آب و هوایی می توان خسارت های سوانح جادهای را کاهش داد.

44-مهم ترین سوانح جاده ای کشوررا نام ببرید.

برف سنگین، سقوط بهمن، وقوع سیل، یخبندان و پدیدآمدنِ مه

45-چغرافیای پزشکی را تعریف کنید.

جغرافیای پزشکی در زمینه پراکندگی تأثیرات عوامل محیطی بر سلامت انسان مطالعه می کند؛ به عنوان مثال، تشدید آلودگی هوای کلان شهرها و مناطق صنعتی کشور و یا آلودگی هوای استان های نیمه غربی کشور به وسیله ریزگردها، سلامت جسمی و روحی عده زیادی از هم وطنان را به خطرانداخته است.

46-مهم ترین مشکلات محیط زیستی ناشی از آب وهوارا نام ببرید.

آلودگی هوا، بیابان زایی، خشک سالی و افزایش دما

47-وارونگی دما چیست؟

وضعیتی که با افزایش ارتفاع، دمای هوا به طور ناگهانی افزایش یابد، وارونگی دما رخ می دهد. در این حالت، هوای سرد و سنگین در سطح زمین قرار می گیرد و اجازه نمی دهد آلودگی به طرف بالاحرکت کند و درنتیجه، میزان آلاینده ها در هوای شهرهای بزرگی مانند تهران بسیار زیاد می شود و مشکلات فراوانی رابرای مردم ایجاد میکند. در شرایط وارونگی، حرکت صعودی و جابه جایی هوا صورت نمی گیرد.

48-محدوده ریزگردها کجاست؟

ریزگردها بیشتر شامل گرد و غباری است که وارد هوا می شود. محدوده جغرافیایی بحرانی این پدیده، کشورهای ایران، عراق، ترکیه، کویت و عربستان هستند.

49-علل شکل گیری ریزگردهاچیست؟

عواملی چون کاهش ریزش های ّ جوی، خشک شدن باتلاق ها و مدیریت ضعیف منابع آب در این مناطق، باعث شکل گیری این پدیده شده است.

50-چه راهکارهایی برای مقابله با ریزگردها مناسب است؟

احیای تالابها و تأمین حقابه رودخانه های منطقه، اجرای طرحهای بیابان زدایی، تغییر در شیوه کشت و مدیریت صحیح آب در بخش های مختلف، روش های مناسبی است.

51-برای حل مشکلات زیست محیطی کشورچه راهکاریی مناسب است؟

برای حل مشکلات محیط زیست کشور، مدیران، برنامه ریزان و مسئولان باید به بعد مکانی تصمیم گیری ّ های خود توجه جدی کنند و درحفظ منابع طبیعی و ملی کشورشان تلاش کنند.

52–دو معیار اصلی تفاوت هوا و آب و هوا چیست؟

الف(زمان و عناصر مورد اندازه گیری ب(مکان و چگونگی تهیه نقشه هوا شناسی

ج(مکان و شکل گیری مراکز کم فشار و پرفشار د(زمان و مکان

53 –برای پیش بینی وضعیت هوا و تغییرات آن انجام کدام مرحله زیر ضروری نیست؟

الف(تهیه نقشه های هواشناسی ب(استفاده از تصاویر پی درپی ماهواره ای

ج(تعیین ساعات آفتابی محل د(تعیین سرعت و جهت حرکت توده هوا

54 --مهم ترین عوامل ناشی از موقعیت جغرافیایی که بر آب و هوای ایران اثر دارند کدامند؟

الف(عرض جغرافیایی، پرفشارجنب حارّه ای و دوری و نزدیکی به دریاها

ب(عرض جغرافیایی، پرفشارجنب حارّه ای و میزان ارتفاع و جهت کوهستان ها

ج(ورود توده های هوا به کشور، عرض جغرافیایی و پرفشارجنب حارّه ای

د(دوری و نزدیکی به دریاها ، پرفشارجنب حارّه ای و میزان ارتفاع و جهت کوهستان ها

55 –علت کمی بارش در سواحل جنوبی کشور چیست؟

الف(گرم بودن هوا ب(عدم امکان صعود هوای مرطوب

ج(جهت حرکت توده های هوا د(ارتفاع و جهت نا همواری ها

56 –کدام توده هوا رطوبت دریای سرخ را به کشور ما می آورد؟

الف(مرطوب غربی ب(مرطوب موسمی ج(سودانی د(گرم و خشک

57 -ایستگاه هواشناسی شهر فیروزکوه در ارتفاع 2000.متر قرار دارد هنگامی که دمای هوا در این ایستگاه 25 درجه سانتی گراد می باشد دمای هوا در ارتفاع 3750 متری کوه دماوند چند درجه است؟

الف(17.5 ب(14.5 ج(10.5 د(35

58 --مهم ترین عامل ایجاد نواحی خشک و بیابانی درجنوب کشور چیست؟

الف(پرفشار جنب حارّه ای ب(بارش کم ج(دمای بالا د(تأثیر توده هوای گرم وخشک

59 – -بیابانی شدن منطقه طبس بیشتر در ارتباط باکدام عامل می باشد؟

الف(جهت رشته کوه های بلند البرز و زاگرس ب(دوربودن از دریاها و منابع رطوبتی

ج(عامل پرفشارجنب حارّه ای د(ارتفاع کم از سطح دریا

60 -عامل پرفشارجنب حارّه ای و جهت رشته کوه های بلند به ترتیب در ایجاد کدام بیابان های زیر نقش مهمتری داشته اند؟

الف(دشت کویر و لوت ب(لوت و جازموریان

ج(طبس و دشت کویر د(لوت و دشت کویر

61-موضوع مورد مطالعه در جغرافیای پزشکی چیست؟

الف(ارائه راهکار برای کاهش آلودگی ها

ب(تأثیرات عوامل محیطی بر سلامت انسان

ج(ایجاد آسایش و سلامت بیشتر با طراحی اقلیمی

د(کاهش سوانح جاده ای، با پیش بینی وضع هوا

62--کدام دسته از کشور های زیر در محدودۀ جغرافیایی بحرانی پدیده ریز گردها قرار دارند؟

الف(ایران، عراق، ترکیه، افغانستان و عربستان ب(ایران، عراق، سوریه، کویت و عربستان

ج(ایران، عراق، ترکیه، کویت و عربستان د(ایران، عراق، ترکیه، کویت و بحرین

63 --برای مقابله با ریزگردها کدام راهکار زیر اثر کمتری دارد؟

الف(احیای تالاب ها و تأمین حقابۀ رودخانه های منطقه ب(ایجاد باد شکن در مسیر بادها

ج(اجرای طرح های بیابان زدایی د (مدیریت صحیح آب در بخش های مختلف

سوالات مهم درس7

1-مهم ترین منابع آب قابل دسترس را بنویسید.

در فصول سرد سال، ریزش برف و باران به صورت جریان آب رودها، منابع آب کشور را تغذیه می کند و در فصول گرم، آب های فرو رفته در زمین به صورت چشمه، چاه و قنات، آب مورد نیاز ساکنان بخش های مختلف را تأمین می نمایند.

2-پدران ما برای تامین آب چه اقداماتی را انجام دادند؟

پدران ما در قرن های گذشته با توجه به کم آبی و خشک بودن سرزمین ایران برای دستیابی به آب، حفر قنات را ابداع کرده اند تا در تمام سال، آب مورد نیاز را در اختیار داشته باشند.

3-ویژگی های رودهای ایران را بنویسید.

-در ایران بیشتر بارش ها در اواخر فصل پاییز تا اوایل فصل بهار رخ میدهد، به این دلیل هر چه به پایان این دوره نزدیک تر می شویم، آب دهی رودها بیشتر می شود.

-با توجه به ناهمواری ها و جهت آن ها، هر چه از غرب به سمت شرق کشور برویم، مقدار آب رودها کم تر می شود.

-رودهایی که از کوهستان های بلند و برف گیر تغذیه می شوند، دائمی هستند. اگر این رودها در نواحی مرطوب، جریان یابند مقدار آب آنها بیش تر خواهد بود.

-رودهای مناطق نسبتاً خشک بیشتر طغیانی، تصادفی و اتفاقی، و مقدار آب آنها در سال های مختلف متفاوت است.

4-کانون آبگیررا تعریف کنید.

در مناطق کوهستانی، مکان هایی وجود دارد که آب بخش هایی از رودها را تأمین می کنند. به این مکان ها کانون های آبگیر می گویند.

5-کانون های آبگیر در حد فاصل ....قرار دارند و بر خط تقسیم آب های محلی منطبق هستند.

حوضه های آبریز

6- درچه صورتی رودهایی که از کانون های آبگیر سرچشمه می گیرند در جهات مختلف جریان یابند؟

گاهی آب کانون های آبگیر وارد چندحوضه آبریز نزدیک خود می شوند. بنابراین رودهایی که از کانون های آبگیر سرچشمه می گیرند ممکن است در جهات مختلف جریان یابند.

7- انواع کانون های آبگیر را بنویسید.

دائمی-فصلی-اتفاقی

8-کانون آبگیر دائمی چه ویژگی هایی دارند؟

ـ کانونهای آبگیری که بیش از 500میلیمتر بارش داشته باشند و حداقل در هشت ماه از سال، این بارشها اتفاق بیفتد، به آنها کانون های دائمی میگویند.

9-کانون آبگیر فصلی چه ویژگی هایی دارد؟

ـ اگر کانون های آبگیر در فصول سرد سال، ذخیره برف خود را تا ابتدای ماه های گرم سال حفظ کنند، بدون توجه به میزانِ بارش و زمان آن جزء کانون های فصلی به شمار می رود. کانون های آبگیر فصلی را روی نقشه مشخص کنید.

10-کانون آبگیرموقتی چیست؟

ـ در کوهستان های نزدیک به مناطق گرم وخشک، که گاهی بارش های کوتاه و اتفاقی رخ می دهد، نوعی کانون آبگیرموقت شکل می گیرد که آنها را کانون های اتفاقی می نامند. کانون های آبگیر اتفاقی را روی نقشه مشخص کنید.

11-حوضه آبریز را تعریف کنید.

به محدوده ای که با توجه به شکل زمین و شیب ناهمواری ها، آب های جاری را به سوی پایین ترین نقطه آن هدایت کند، حوضه آبریز می گویند.

12- انواع حوضه آبریزرا نام ببرید.

داخلی-خارجی

13-حوضه آبریزخارجی چیست؟

سرزمینی که رودهای آن به دریاهای اطراف کشور می ریزد؛ اما در طول مسیر، مورداستفاده قرار می گیرند.

14-حوضه آبریزداخلی چیست؟

یعنی رودهایی که تمام آب آنها در کشور جریان دارد و وارد دریاچه های داخلی می شود.

15- مهم ترین دریاهای ایران را نام ببرید.

در شمال و جنوب کشورمان دریاهای مهمی قرار دارد. در شمال، دریای خزر و در جنوب، خلیج فارس و دریای عمان.

16-اهمیت دریاهای ایران چیست؟

دریاها از این نظر، که ما را به سایر نقاط جهان متصل می کنند، بسیار اهمیت دارند، به گونه ای که ما در جنوب کشوراز طریق دریای عمان با اقیانوس هند ارتباط داریم و در شمال، دریای خزر از طریق کانال راه ولگا -دن به دریای سیاه ارتباط پیدا کرده است.

17-جهت امتداد دریای خزرچیست؟

دریای خزر، پهنه آبی بزرگی است که در امتداد شمال به جنوب کشیده شده است.

18-نحوه پیدایش دریای خزررا بنویسید.

این دریا ازبقایای دریای عظیم تتیس است که زمانی بخش اعظم نیمکره شمالی را پوشانیده بود. از حدود 60میلیون سال پیش این دریا از بقیه آب های قدیمی جدا ماند و به شکل بزرگ ترین دریاچه جهان درآمد.

-19چرا به دریاچه خزر، دریا می گویند؟

به دلیل وسعت زیاد، نام دریا رابر آن نهادند.

20- نام های دیگر دریای خزررا بنویسید.

این دریا را به نام های مختلفی می نامند؛ از جمله دریای مازندران، کاسپین، قزوین، گرگان، طبرستان، هیرکانی و دریای دیلم .

درحال حاضر نام آن، دریای خزر است ودر نقشه های خارجی کاسپین نامیده میشود.

21- میزان طول وعرض دریای خزر ومیزان ارتفاع سطح آب دریای خزررا بنویسید.

طول این دریا حدود 1200کیلومتر و عرض متوسط آن 300کیلومتر است.

مساحت آن با توجه به تغییرات سطح آب، متفاوت است.

میزان ارتفاع سطح آب دریای خزر نسبت به سطح آب های آزاد چقدراست؟

سطح آب این دریا ازسطح آبهای آزاد حدود 28متر پایین تر است..

22-شکل بستردریای خزرچگونه است؟

بستر دریا از دو چاله تشکیل شده و دنباله رشته کوههای قفقاز، آن را به دو بخش تقسیم کرده است.

23-کشورهای اطراف دریای خزررا نام ببرید.

-ایران درجنوب دریای خزر

-جمهوری آذربایجان درغرب دریای خزر

-روسیه درشمال دریای خزر

-ترکمنستان درشرق دریای خزر

-قزاقستان درشرق و شمال شرق دریای خزر

24- رودهای مهمی که به دریای خزر می ریزندرا نام ببرید.

طولانی ترین رودهایی که به این دریا می ریزند عبارت اند از

رود ولگا و اورال از شمال، سفید رود و هراز از جنوب، رود اترک و گرگان از جنوب شرق و رود کورا و ارس از سمت جنوب غرب.

25-اهمیت دریای خزررا بنویسید.

از جمله دلایل اهمیت این دریا می توان به تجارت دریایی، بهره برداری از منابع نفتی، ویژگی های خاص محیط زیست، گردشگری و صید ماهی اشاره کرد. انواع ماهیان خاویاری جهان فقط در این دریا زندگی می کنند. بعضی از تالاب های حاشیه این دریا، محل توقف پرندگان مهاجر است. در بستر این دریا منابع وسیعی از نفت و گاز ذخیره شده است.

26- نحوه پیدایش خلیج فارس را بنویسید.

پیشروی آب اقیانوس هند از طریق دریای عمان و تنگه هرمز به دره های زاگرس جنوب شرقی، خلیجی هلالی شکل درجهت شرقی ـ غربی به وجود آورده که صدها سال است به آن «خلیج فارس» یا «دریای پارس» میگویند.

27-ابعاد خلیج فارس را بنویسید.

طول آن حدود 900کیلومتر و عرض متوسط آن 250کیلومتر است.

28- رودهای مهم که به خلیج فارس می ریزند را نام ببرید.

کارون، کرخه و دالکی ُ و مند .

29-پرآب ترین رود ایران کدام است؟

کارون پرآب ترین و تنها رودخانه قابل کشتیرانی ایران است.

30-خورچیست؟

به خلیج های کوچک سواحل آن «خور» میگویند؛ مثل خور موسی.

31- جزایرخلیج فارس را نام ببرید.

جزایر قشم ، خارک، لاوان، کیش، فرور، تنب بزرگ، تنب کوچک، ابوموسی، هنگام، لارک، هرمز.

32-بزرگ ترین جزیره ایرانی درخلیج فارس کدام است؟

قشم

33-ااهمیت خلیج فارس را بنویسید.

از جمله دلایل اهمیت این خلیج، تجارت دریایی و وجود منابع عظیم نفت و گاز در بستر آن و انواع ماهی و میگواست. خلیج فارس از مهم ترین مراکز صید و پرورش مروارید است. تنگه هرمز، که محل اتصال این خلیج به دریای عمان است یکی از مهم ترین مکان های نظامی جهان است.

34- ویژگی های دریای عمان را بنویسید.

-تنها دریای آزاد ایران، که از طریق آن می توان به آبهای همه دریاهای جهان دسترسی داشت، دریای عمانَ (مُکران یا مَکران) است .

-دریای عمان بخشی از آبهای اقیانوس هند است که با تنگه مهم هرمز از خلیج فارس جدا می شود .

-عمق این دریا گاهی تا 2000متر هم می رسد، از این نظر برای عبور کشتی های تجاری و نفتکش های غول پیکربسیار مناسب است.

35- قابلیت های منطقه دریای عمان را بنویسید.

-این منطقه دارای ویژگی ها و قابلیت های منحصر به فرد بوده از جمله جنس ساحل، عمق بسیارخوب دریا و عدم نیاز به استفاده از آبراه و کانال های دریانوردی در سواحل مکران، امکان ساخت و توسعه بدون محدودیت بنادر، به ویژه جهت پهلوگیری کشتی های اقیانوسی را فراهم ساخته است.

36-تعریف آلودگی دریاها و پیامدهای آن را بنویسید.

ورود مستقیم یا غیرمستقیم هرگونه ماده یا انرژی به محیط زیست دریایی است که به کاهش تولید و همچنین کاهش رشدونمو جانداران منجر شود و تأثیرات سوء، بر سلامت و بهداشت آبزیان و انسان داشته باشد.

37- آلاینده هایی که دریاهای ایران را تهدید می کنند را نام ببرید.

-فاضلاب های شهری، صنعتی و کشاورزی

- زباله های جامد مثل پلاستیک

-آلاینده های شیمیایی شامل مواد آلی، معدنی و رادیواکتیو

- استخراج و حمل و نقل نفت

- ورود کودها و سموم شیمیایی مصرف شده در اراضی کشاورزی توسط رودها

38-انواع دریاچه های ایران از نظرزمانی نام ببرید.

دائمی-فصلی

39- دریاچه از نظر چگونگی تشکیل، انواع مختلفی دارد.نام ببرید.

دریاچه های قله سبلان و دماوند دریاچه آتش فشانی می گویند. دریاچه های یخچالی، ً تکتونیکی، سدی، ساحلی و هلالی، انواع دیگر دریاچه ها هستند.

40- بزرگ ترین دریاچه ایران را نام ببرید.

دریاچه ارومیه

41- نام های دیگردریاچه ارومیه را بنویسید.

چیچست و کبودان

42-منابع تامین آب دریاچه ارومیه را نام ببرید.

آب این دریاچه علاوه برچشمه های کف و حاشیه آن، از طریق رودهای متعددی تأمین می شود مانند تلخه رود و زرینه رود و سیمینه رود

43- کدام قسمت دریاچه ارومیه عمیق تراست؟

عمیق ترین نقطه این دریاچه در شمال غربی آن است.

44-جزایرمهم دریاچه ارومیه را نام ببرید.

جزیره کبودان (قویون داغی) اشک داغی،آرزو و اسپیر.

45-علل شوری زیاد دریاچه ارومیه را بنویسید.

به علت عبور برخی از این رودها از لایه های نمکی، آب این دریاچه بسیار شور است، به حدی که هیچ موجود زنده ای نمی تواند در آب های آن زندگی کند. آرتمیا زمانی که هنوز آب دریاچه فروکش نکرده بود در آن زندگی می کرد.

46-اهمیت دریاچه ارومیه را بنویسید.

وجود جزایر متعدد در آن است که محل سکونت انواع پرندگان مهاجر است .

وهمچنین در اطراف دریاچه، املاح و رسوباتی است که برای درمان امراض پوستی مورد استفاده قرار میگیرد .

آب این دریاچه موجب معتدل شدن آب و هوای منطقه شده است.

47-دلایل کاهش آب دریاچه ارومیه را بنویسید.

-گرم شدن عمومی هوا

- کاهش بارش در حوضه آبریز دریاچه

- برداشت بی حساب از چاه های اطراف دریاچه

- تغییر کشت از محصولاتی که آب کمتری نیاز داشته اند، به محصولاتی که کشت آنها به آب زیادی احتیاج دارد.

- تغییر در میزان آب ورودی به دریاچه، در مسیر رودهایی که به آن می ریخت (احداث سدهای متعدد.)

وجود موانعی که چرخه آب را در دریاچه تغییر داده است.

- تغییرات زمین ساختی بستر، به شکل بالا آمدن کف دریاچه.

48- کدام ویژگی زیر در مورد رود های ایران صحیح است؟

الف(رودهای ایران در فصل زمستان بیشترین آبدهی را دارند

ب(بیشترین رودهای ایران در حوضه های آبریز داخلی جریان دارند

ج(هر چه از غرب به شرق کشور برویم، مقدار آب رودها کمتر می شود

د(رودهایی که از کوهستان های بلند و برف گیر تغذیه می شوند بیشتر طغیانی، تصادفی و اتفاقی هستند

49 –به مکان هایی در مناطق کوهستانی که آب بخش هایی از رودها را تأمین می کنند. .... گفته می شود؟

الف(کانون های آبگیر ب(حوضه آبریز ج(آبخوان د(سفره آب زیر زمینی

50 -اگر کانون آبگیر در فصول سرد سال، ذخیرۀ برف خود را تا ابتدای ماه های گرم سال حفظ کند به آن کانون آبگیر ....

گفته می شود .

الف(موقت ب(دائمی ج(اتفاقی د(فصلی

50 -به محدوده ای که با توجه به شکل زمین و شیب ناهمواری ها، آب های جاری را به سوی پایین ترین نقطۀ آن هدایت کند .... می گویند؟

الف(کانون های آبگیر ب(حوضه آبریز ج(آبخوان د(حوضه آبریز داخلی

51-دو رود«ولگا» و «کورا » به ترتیب از کدام جهت های جغرافیای به دریای خزر می ریزند؟

الف(غرب و شمال ب(شمال و جنوب ج(شمال و شرق د(شمال و غرب

52 –کدام گزینه در ارتباط با پهنه های آبی ایران صحیح نمی باشد .

الف(دریای عمان بخشی از آب های اقیانوس هند است که با تنگۀ مهم هرمز از خلیج فارس جدا می شود .

ب(دریا خزر از بقایای دریای عظیم تتیس است که زمانی بخش اعظم نیمکرۀ شمالی را پوشانیده بود .

ج(جنس ساحل و عمق بسیار خوب ، امکان ساخت و توسعه بنادر را در خلیج فارس فراهم ساخته است .

د(خلیج فارس با پیشروی آب اقیانوس هند از طریق دریای عمان و تنگۀ هرمز به دره های زاگرس به وجود آمده است .

53 -کدام مورد زیر از دلایل اهمیت دریاچه ارومیه محسوب نمی شود؟

الف(املاح و رسوباتی که برای درمان امراض پوستی مورد استفاده قرار می گیرد

ب(جزایر متعدد آن که محل سکونت انواع پرندگان مهاجر است

ج(تنوع آبزیان که نقش مهمی در اکو سیستم دریاچه دارد

د(آب دریاچه که موجب معتدل شدن آب و هوای منطقه شده است

54-کدام مورد زیر از دلایل کاهش سطح آب دریچه ارومیه محسوب نمی شود؟

الف(کاهش بارش در حوضۀ آبریز دریاچه

ب(برداشت بی حساب از چاه های اطراف دریاچه

ج(تغییر در میزان آب ورودی به دریاچه، در مسیر رودهایی که به آن می ریخت واحداث سد های متعدد .

د(تغییرات زمین ساختی بستر، که سبب نفوذ آب به داخل زمین شده است.

سوالات درس 7

1-آیا جمعیت در همه جای کشور ما یکسان پراکنده شده است؟

خیر

2-کدام مناطق ایران ، پرجمعیت هستند؟

منطقه شهری تهران،مراکزاستان های کشور ،نیمه غربی و نیمه شمالی کشوراز جمعیت بیش تری برخورداراست.

3-آیا درایران منطقه ای هست که خالی ازجمعیت باشد؟

بله-دشت لوت و بیشترقسمت های سواحل دریای عمان و بخش های داخلی دشت کویر و نواحی کوهستانی بسیاربلند و...

4-جغرافی دانان در مطالعه پراکندگی جمعیت چه عواملی را مورد بررسی قرار می دهند؟

جغرافی دانان در مطالعه پراکندگی جمعیت، عوامل طبیعی و انسانی را مورد توجه قرار می دهند.

5-پراکندگی جمعیت از نظرجغرافی دانان چه ویژگی هایی دارد؟

آنان معتقدند که نقشه پراکندگی جمعیت، پیوسته درحال تغییر است. در دهه های اخیر، نقش انسان به عنوان عامل تأثیرگذار درپراکندگی جمعیت، نسبت به گذشته، افزایش چشمگیری داشته است.

6-کدام عوامل انسانی درپراکندگی جمعیت نقش دارد؟

-حمل و نقل وارتباطات

-سرمایه و فناوری

-ایجاد مراکزرفاهی

-پیشینه و سابقه تاریخی

7-نحوه اندازه گیری رشد طبیعی جمعیت را بنویسید.

برای اندازه گیری رشد طبیعی جمعیت، میزان موالید ومرگ ومیر را در یک سال مشخص از هم کم، و برتعدادکل جمعیت تقسیم، و سپس آن را به درصد بیان می کنند.

8-فرمول رشد طبیعی جمعیت را بنویسید.

رشد طبیعی جمعیت = (میزان مرگ ومیر – میزان موالید) / (کل جمعیت همان سال) × ۱۰۰

9 -اگر میزان موالید ایران در سال 1392 بیش از 1,400,000 نفر و مرگ ومیر آن 340,000 نفر باشد و میزان جمعیت 77 میلیون نفرباشد میزان رشدطبیعی ایران، چند درصد است؟

رشد طبیعی جمعیت = (۱۴۰۰۰۰۰ – ۳۴۰۰۰۰) / ۷۷۰۰۰۰۰۰ × ۱۰۰ = ۱/۳درصد

10-نحوه اندازه گیری رشد مطلق جمعیت را بنویسید.

موالید و مرگ ومیر، رشد طبیعی جمعیت را نشان میدهد که اگر مهاجرت را به آن اضافه یا از آن کم کنیم، رشد مطلق جمعیت را به دست خواهیم آورد.

11-فرمول رشد مطلق جمعیت را بنویسید .

رشد مطلق جمعیت = (تعدادمرگ ومیر – تعدادزادوولد) / (تعدادکل جمعیت) ± تعداد مهاجرین × ۱۰۰

12-در یک کشورمیزان موالید 800000 نفرومیزان مرگ ومیر 200000 نفر و میزان مهاجرین به خارج از کشور 70000 نفرو میزان مهاجرین به داخل 10000 نفربوده است .اگرتعداد کل جمعیت 60 میلیون نفرباشد:

الف-میزان رشد طبیعی جعیت کشوررا اندازه گیری کنید.

رشد طبیعی جمعیت = (۸۰۰۰۰۰ − ۲۰۰۰۰۰) / ۶۰۰۰۰۰۰۰ × ۱۰۰ = ۱درصد

ب-میزان رشد مطلق جمعیت کشوررا اندازه گیری کنید.

ابتدا با توجه به فرمول زیرعدد گذاری می کنیم:

رشد مطلق جمعیت = (۸۰۰۰۰۰ − ۲۰۰۰۰۰) / ۶۰۰۰۰۰۰۰ ± ۷۰۰۰۰−۱۰۰۰۰=۶۰۰۰۰

اختلاف بین تعداد مهاجرین به داخل و خارج 60 هزارنفراست .60 هزارنفررا برکل جمعیت که 60 میلیون نفرهست تقسیم و برعدد 100ضرب می کنیم و عدد 0/1دصد به دست می آید.

حالا عدد 0/1دصد را با عدد 1درصد که میزان رشد طبیعی جمعیت است جمع می کنیم و عدد 1/1دصد به دست می آید که درواقع رشد مطلق جمعیت کشوراست .

13-مهم ترین قاعده آینده نگری درجمعیت را نام ببرید.

قاعده 70

14-قاعده 70چیست؟

قاعده 70زمان دو برابر شدن جمعیت هر کشور را نشان می دهد.

15-اهمیت قاعده 70را بنویسید.

اطلاع از میزان رشد جمعیت، پایه محاسبه فرمول دو برابر شدن جمعیت است. زمان به دست آمده سبب میشود تابرای آینده، پیش بینی های لازم را انجام دهند.

16-فرمول قاعده 70را بنویسید.

مدت زمان دو برابر شدن جمعیت =	$\frac{۷۰}{\text{نرخ رشد جمعیت}}$

17-میزان رشد طبیعی جمعیت ایران درسال 1390حدود 1/37بوده است.با توجه به فرمول قاعده 70جمعیت ایران هرچند سال یک بار دوبرابر می شود؟

۵۱سال = ۱/۳۷ ÷ ۷۰

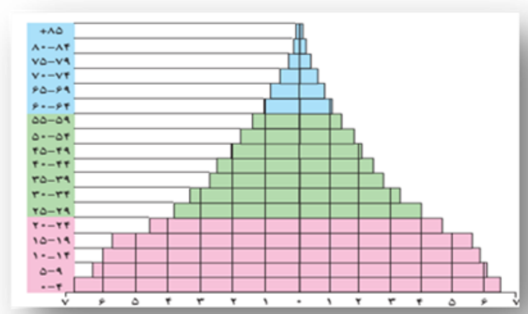
18-درساختمان سنی جمعیت کدام ویژگی های جمعیت مورد بررسی قرار می گیرد؟

ویژگی های قابل اندازه گیری جمعیت را موردبررسی قرار می دهد.مانند وضعیت سنی و جنسی جمعیت

19-وضعیت تغییرات سنی وجنسی جمعیت کره زمین را باهم مقایسه کنید.

جمعیت کره زمین از لحاظ نسبت جنسی جز درزمان های خاص، تفاوت چندانی ندارد؛ اما درطول زمان، نسبت سنی در کشورها دچار تغییراتی می شود.

20-چرا متخصصان ،جمعیت کشورها را به گروه های مختلف سنی تقسیم می کنند؟

متخصصان به دلیل اهمیت نسبت سنی در برنامه ریزی هر کشور از لحاظ سنی، جمعیت را به گروه های مختلفی دسته بندی کرده اند.

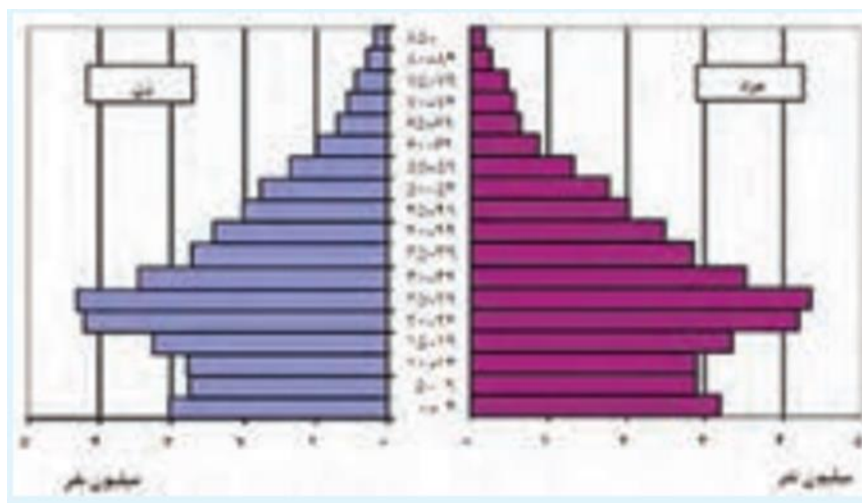
21-گروه های عمده سنی جمعیت را نام ببرید.

کودکان و نوجوانان 0تا 24 سال

بزرگسالان 25تا 59سال

سالمندان بیش از 60سال

22-با توجه به شکل ویژگی های هرم سنی جمعیت ایران درسال 1390را بنویسید.

-پایه هرم کوچک است به دلیل کاهش موالید درکشوردراثراجرای سیاست های جمعیتی

-میانه هرم پهن است و نشان دهنده آن است که بیشترجمعیت درگروه جمعیت فعال اقتصادی (میانسالان) است و جمعیت روبه پیری حرکت می کند.

-بالای هرم باریک است و نشان دهنده پایین بودن امید به زندگی درکشوراست والبته بالای هرم درحال پهن شدن است که نشان می دهد درآینده جمعیت کهنسال درکشورافزایش جدی می یابد.

23-اهمیت هرم سنی هرکشور را بنویسید.

هرم سنی هر کشور به برنامه ریزان کمک می کند که با ساختمان سنی جمعیت آن کشور آشنا شوند و از آن برای برنامه ریزی استفاده کنند؛ به عنوان نمونه برای تحقق برنامه های تأمین اجتماعی، بهبود وضعیت سالمندان، ارتقای سطح سلامت جامعه، تأمین شغل برای

حال و آینده، ایجاد فرصت های تحصیلی، تفریحی و رفاهی برای جوانان، امنیت ملّی، جلوگیری از پیری جمعیتی، از اطلاعات و آمارهای سنی و جنسی جمعیت کمک می گیرند.

24-علل افزایش جمعیت ایران در 80سال اخیرچیست؟

در 80سال اخیر بر اثر گسترش بهداشت و واکسیناسیون، لوله کشی و بهبود آب آشامیدنی، رونق صادرات نفت وواردات مواد غذایی؛ میزان مرگ ومیر کاهش یافته و این کاهش، سبب افزایش سریع جمعیت شده است.

25-پیامدهای سیاست کاهش جمعیت که درکشوراجرا شد چیست؟

این کاهش در آینده می تواندمشکلاتی برای کشور ما ایجاد کند که از جمله می توان به برهم خوردن تعادل جمعیتی، کاهش نیروی فعال وتضعیف نیروی دفاعی کشور و پیری جمعیت اشاره کرد.

26-چرا سیاست کنترل جمعیت باید به گونه ای باشد که هرم سنی کشور به سمت سالمندی حرکت نکند؟

زیرا این سیاست مانع اصلی بر سر راه توسعه اقتصادی جامعه خواهد بود.

27-مهاجرت از عوامل مهم در .... جمعیت به شمار می رود.

تغییرات

28-چرا حرکت و جابه جایی نسبت به گذشته افزایش یافته است؟

پیشرفت فناوری و وسایل حمل و نقل

29-افراد در مهاجرت بین دو واحد...................... جابه جا می شوند.

جغرافیایی

30-سه نوع مهاجرت را نام ببرید.

-مهاجرت روستاییان به شهر که باعث جذب نیروی انسانی جوان از روستا به شهر میشود.

-مهاجرت های گروهی که براساس تصمیمات سیاسی انجام می شود.

- مهاجرت که افراد از یک کشور به کشور دیگر جابه جا می شوند.

31-مهاجرت روستاییان به شهرهای بزرگ چگونه خودرا دراقتصاد کشورنشان می دهد؟

این مهاجرت در اقتصاد کشور با از دست دادن نیروی کار روستا و افزایش جمعیت فعال اقتصادی شهر، خود را نشان می دهد.

32-پیامدهای مهاجرت برای کشورهای مهاجرفرست و مهاجرپذیررا بنویسید.

تغییرات اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و محیط زیستی را به همراه دارد.

33-علت مهاجرت آریایی ها به سمت جنوب دریای خزروایران چیست؟

آرياييها از شمال دریای خزر به علت سرما و از دست دادن چراگاه ها، به سمت جنوب دریای خزر (ایران) مهاجرت کردند.

34-علل مهاجرت روستاییان بعد از اصلاحات ارضی به شهرهای بزرگ چیست؟

به علت نداشتن زمین و مشکلات اقتصادی به شهرهای بزرگ مهاجرت کردند.

35-علت مهاجرت کردها به شمال شرق ایران چیست؟

شاه عباس برای حفظ مرزهای شمالی ایران، تعدادی از قبایل کرد را، که به رزم آوری و سلحشوری، مشهور بودند به نواحی شمال شرقی کشور فرستاد.

36-علت مهاجرت مردم سیستان به سرزمین گرگان چیست؟

خشک شدن منابع آب منطقه سیستان، که ناشی از بی توجهی به بند تاریخی هیرمند بود.

37-علل عواملی که موجب افزایش مهاجرت به شهرآبادان شد را بنویسید.

-ایجاد منطقه آزادتجاری اروند

-فعالیت پالایشگاه آبادان

-صادرات نفت از آبادان

38-کدام عامل موجب شد که عده زیادی از مردم آبادان از این شهرمهاجرت کنند؟

وقوع جنگ تحمیلی

39-بیشتر جمعیت ایران در کدام قسمت ازکشور پراکنده اند؟

الف(نیمه غربی ب(شمال شرقی ج(جنوب شرقی د(جنوب غربی

40 -کدام عامل زیر از عوامل انسانی اثرگذار بر پراکندگی جمعیت نمی باشد؟

الف(پیشینه و سابقهٔ تاریخی ب(سرمایه و فناوری

ج(منابع نفتی و معدنی د(حمل و نقل و ارتباطات

41-اگر در شهر A با جمعیت 2000 نفر میزان موالید در سال 800 نفر ومیزان مرگ و میر 321 نفر باشد میزان رشد طبیعی آن چند درصد است؟

الف(24 ب(48 ج(4/8 د(2/4

42-اگر جمعیت یک کشور 50 میلیون نفر با رشد 1/4درصد باشد مدت زمان لازم برای دو برابر شدن جمعیت آن چند سال است؟

الف(50 ب(17 ج(4/8 د(2/4

43-کدام گزینه در مورد ساختمان سنی جمعیت صحیح نمی باشد؟

الف(ساختمان جمعیت، ویژگی های قابل اندازه گیری جمعیت را مورد بررسی قرار می دهد .

ب(اطلاع از وضعیت سنی و جنسی جمعیت در هر کشور از موارد غیر قابل توجه برنامه ریزان است .

ج(هرم سنی هر کشور به برنامه ریزان کمک می کند که با ساختمان سنی جمعیت آن کشور آشنا شوند

د(در مطالعات جمعیتی، بررسی ساختمان یا ترکیب جمعیت از اهمیت خاصی برخوردار است

44-سیاست های کاهش جمعیت در ایران کدام پیامد زیر را به دنبال ندارد؟

الف(تضعیف نیروی دفاعی کشور ب(برهم خوردن تعادل جمعیتی

ج(کاهش نیروی فعال د(توسعه اقتصادی جامعه

45- مطالعه مهاجرت در بحث تغییرات جمعیت مهم است زیرا ...... ؟

الف(باعث جذب نیروی انسانی جوان از روستا به شهر می شود

ب(اغلب، اعضای خانوارها با هم مهاجرت می کنند .

ج(سبب تغییرات اجتماعی می شود

د(تغییرات فرهنگی و محیط زیستی را به همراه دارد.

46-در هرم سنی، جمعیت بزگسالان شامل کدام گروه های سنی می باشد؟

الف(60 - 25 ب(59 - 25 ج(60 – 15 د (59– 15

سوالات مهم درس 8

1-سابقه تقسیمات کشوری در ایران به زمان ....، پادشاه هخامنشی برمی گردد.

داریوش اول

2-درزمان هخامنشیان ایران به قسمت های کوچک تر به نام ....تقسیم شده بود.

ساتراپ

3-چرا ایران درزمان هخامنشیان به قسمت های کوچک تر به نام ساتراپ تقسیم شده بود؟

اداره بهتر کشور

4-ساتراپ چیست؟

به واحدهای کوچک ترتقسیمات کشوری ایران درزمان هخامنشیان گفته می شود.

5-درزمان ساسانیان ایران با کدام واحدهای سیاسی تقسیم شده بود؟

در زمان ساسانیان، کشور به سرزمین (ایالت) خوره (استان) تَسوگ (شهرستان) و رُستاک (دهستان) تقسیم شده بود.

6-بعد از ورود اسلام به ایران،کشور چگونه از نظرسیاسی تقسیم بندی شده بود؟

پس از ورود اسلام به ایران، خلیفه مسلمین برای هر شهر، حاکمی تعیین کرد و تمام کارها به حاکمان سپرده شد و هر کدام از آنها بر ولایتی حکمرانی می کردند.

7-بعد از حمله مغول به ایران ،کشور چگونه از نظرسیاسی تقسیم بندی شده بود؟

بعد از حمله مغول ایران به ایالات متعددی تقسیم شد.

8 -عناصر اصلی تقسیمات کشوری در زمان صفویه، افشاریه و زندیه را نام ببرید.

ایالت، ولایت، بلوک و قصبه

9-درزمان قاجاریه واحد اصلی تقسیمات کشوری ایران چه نام داشت؟

ایالت

10-چهارایالت ایران درزمان قاجاررا نام ببرید.

1ـ آذربایجان 2ـ خراسان و سیستان 3ـ فارس و بندر 4ـ کرمان و بلوچستان

11-اصطلاحات زیررا تعریف کنید:

خوره

تسوگ

رستاک

ساتراپ

-در زمان ساسانیان، کشور به سرزمین (ایالت) خوره (استان) تَسوگ (شهرستان) و رُستاک (دهستان) تقسیم شده بود.

-درزمان داریوش اول، پادشاه هخامنشی برمی گردد که برای اداره بهتر، آن را به قسمت هایی به ِ نام سا تراپ تقسیم کرده بود.

11-تقسیم ایران به ایالت، ولایت، بلوک و قصبه مربوط به کدام دوره تاریخی است؟

در زمان صفویه، افشاریه و زندیه

12-درسال 1316هجری خورشیدی ایران به چند استان و شهرستان تقسیم شد؟

در سال 1316با تصویب قانون تقسیمات کشوری، ایران به ده استان و 49شهرستان تقسیم شد.

13-درقانون تقسیمات کشوری که درسال 1316به تصویب رسید ایران چگونه تقسیم بندی شد؟

در سال 1316با تصویب قانون تقسیمات کشوری، ایران به ده استان و 49شهرستان تقسیم شد .

در این قانون، هراستان به چند شهرستان و هر شهرستان به چند بخش و هر بخش به چند دهستان و هر دهستان به چند قصبه تقسیم شد.

14-واحدهای تقسیمات سیاسی ایران درزمان حاضرنام ببرید.

استان-شهرستان-بخش-دهستان

از لحاظ نظام اداری، دهستان تابع بخش، بخش تابع شهرستان، شهرستان تابع استان و استان تابع تشکیلات مرکزی(پایتخت) خواهد بود.

15-استان را تعریف کنید.

واحدی از تقسیمات کشوری است که با محدوده جغرافیایی معیّن، از به هم پیوستن چند شهرستان همجواربا توجه به موقعیت های سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و طبیعی تشکیل می شود .

16-شهرستان را تعریف کنید.

واحدی از تقسیمات کشوری با محدوده جغرافیایی معیّن است که از به هم پیوستن چند بخش همجوارتشکیل شده که از نظر عوامل طبیعی و اوضاع اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی، واحد متناسب و همگنی رابه وجود آورده است.

17-بخش را تعریف کنید.

واحدی از تقسیمات کشوری با محدوده جغرافیایی معیّن است که از به هم پیوستن چند دهستان همجوار، شامل چندین مزرعه، مکان، روستا و احیاناً شهر تشکیل شده که از نظر عوامل طبیعی و اوضاع اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی، واحد همگنی را به وجود آورده است.

18-دهستان را تعریف کنید.

کوچک ترین واحد تقسیمات کشوری با محدوده جغرافیایی معیّن است که از به هم پیوستن چند روستا، مکان و مزرعه همجوار تشکیل می شود و از لحاظ محیط طبیعی، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی همگن است وامکان خدمات رسانی و برنامه ریزی در سامانه و شبکه ای واحد را فراهم می سازد.

19-استان،شهرستان،بخش ودهستان به ترتیب توسط چه کسانی اداره می شود؟

استاندار-فرماندار-بخشدار و دهدار

20-تفاوت دهدار و دهیارچیست؟

دهداردهستان را اداره می کند و دهیار روستا را اداره می کند.

21-هرشماره درنقشه مربوط به کدام استان است؟

شماره 1-استان اصفهان

شماره 2-استان سیستان و بلوچستان

شماره 3-استان خراسان رضوی

شماره 4-استان آذربایجان شرقی

شماره 5-استان خوزستان

22-با توجه به نقشه داده شده درمدام سمت از ایران تعداد استان ها بیشتراست و چرا؟

درسمت غرب ایران به دلیل وجود جمعیت بیشتر

23-نام استان های قزوین و کهکیلویه و بویراحمد را درنقشه ودرجای مناسب بنویسید.

24-شهر توسط.......................و روستا توسط.................ادراه می شود.

شهردار-دهیار

25-دهستان را چه کسی اداره می کند؟

الف-بخشدار ب-دهیار ج-دهدار د- فرماندار

26-درزمان ساسانیان رستاک به چه معناست؟

الف-استان ب-شهرستان ج-بخش د-ایالت

27-کوچک ترین واحد تقسیمات سیاسی کشورکدام است؟

الف-ده ب-شهر ج-دهستان د-مکان

28-عناصر اصلی تقسیمات کشوری به ترتیب، عبارت بوداز: ایالت، ولایت، بلوک و قصبه مربوط به کدام دوره تاریخی است؟

الف-صفویه

ب-افشاریه

ج-زندیه

<u>د-همه موارد</u>

29-تقسیمات کشوری ایران شامل (سرزمین) (خوره) (، تسوگ) (و رستا گ)» مربوط به چه زمانی است؟

الف(هخامنشیان ب(مادها <u>ج(ساسانیان</u> د(قاجار

سوالات درس 9

1-تعریف سکونتگاه ازدیدگاه جغرافیا را بنویسید.

سکونتگاه محلی است از مجموعه مساکن که عوامل طبیعی و انسانی در شکل گیری آن نقش دارند.

2-دو سکونتگاه را نام ببرید.

شهر و روستا

3-عوامل شکل گیری سکونتگاه ها را نام ببرید.

آب وخاک

4-کدام عامل درشکل گیری سکونتگاه ها نقش بیش تری دارد؟

آب

5-نقش آب درایجاد سکونتگاه ها توضیح دهید.

-بسیاری از سکونتگاه های ّ اولیه، در کنار رودها به وجود آمده است.

-آب در هر مکان، در تمایل انسان به کار کشاورزی و ساکن شدن به صورت دائم در مکان، عامل مهمی است.

6-روستا ها چگونه پدید آمدند؟

با ساکن شدن انسان در یک مکان، اولین سکونتگاه ها به نام روستا پدید آمد.

7-سکونتگاه های شهری چگونه پدید آمدند؟

افزایش جمعیت در سکونتگاه های روستایی، زمینه ساز ایجاد شهرهای اولیه شد.

8-عوامل مهم درشکل گیری و تغییر سکونتگاه ها را نام ببرید.

آب-خاک-شیب زمین

9-کدام عوامل موجب گسترش سکونتگاه ها می شود؟

اوضاع جغرافیایی (طبیعی، انسانی) مناسب

10-شهرباستانی بیشاپور درکجا قرار دارد؟

در شمال غربی کازرون

11-اهمیت شهربیشاپوردردوره ساسانیان چه بود؟

اهمیت ارتباطی مهمی در ایران داشت.

12-علل از بین رفتن شهربیشاپورچیست؟

جنگ و بیماری سبب از بین رفتن این شهر شد.

13-انواع سکونتگاه ها را نام ببرید.

زندگی شهری-زندگی روستایی-زندگی عشایری

14 -قدیمی ترین نوع سکونتگاه که در ایران شناخته شده است چیست؟

زندگی عشایری

15-ویژگی های زندگی عشایرچیست؟

-در این شیوه زندگی، سکونت ویکجانشینی دائمی دیده نمی شود.

-عشایر به طور مستقیم از منابع طبیعی استفاده می کنند.

-عشایر، زندگی اجتماعی قبیله ای دارند و از ایل و طایفه تشکیل شده اند و پیوندهای خویشاوندی با هم دارند.

16-مهم ترین ایلات مهم کشوررا نام ببرید.

ایل سون، بختیاری، قشقایی و ترکمن از ایلات عمده کشور ایران هستند.

17-چرا قرن هاست درایران شرایط مناسبی برای فعالیت دامپروری به وجود آمده است؟

در ایران، وجود کوههای البرزو زاگرس و نیز دشت های پست و هموار مجاور آن ها

18-روستا را تعریف کنید.

روستا، محلی است که فعالیت اغلب ساکنان آن به زمین وابسته است و بیشتر روستاییان به کشاورزی و دامداری اشتغال دارند.

19-ویژگی های روستا را بنویسید.

-فضای باز اطراف روستاها، چشم اندازهای طبیعی زیبایی را برای روستاییان فراهم کرده است .

-روستاییان نسبت به آداب و رسوم محل زندگی خود، پایبند هستند. بسیاری از روستاییان در کاشت، داشت و برداشت محصول، با یکدیگرهمکاری میکنند.

-آب و هوای پاک، اوضاع زندگی بهتر و سالم تر را برای روستاییان فراهم آورده است.

-معمولاً در روستاها، عرضه خدماتی نظیر بیمارستان، فروشگاه و حمل و نقل عمومی، کمتر و محدودتر است.

-شغل اصلی روستاییان کشاورزی و دامداری است.

20 -ملاک تبدیل هر سکونتگاه روستایی به شهری در ایران چیست؟

-جمعیت 10هزارنفر

-داشتن شهرداری

21-ویژگی های سکونتگاه شهری را بنویسید.

-جمعیت زیاد

-بیشتر مردم سکونتگاه شهری، در بخش خدمات و صنعت شاغل هستند.

- در شهرها تفاوت بسیاری در ارزش ها، آداب ورسوم و شیوه زندگی مردم وجود دارد.

22-جمعیت زیاد شهرها چه تاثیری درشهرها داشته است؟

جمعیت زیاد سبب شده است خانه ها فشرده و محله ها پرتراکم شود.

23 -اجزای سکونتگاه های روستایی را نام ببرید.

خانه ها، مزارع، چراگاه ها، باغ ها، مکان های عمومی، مساجد، میدان ها و راه ها

24-اجزای سکونتگاه شهری را نام ببرید.

کاشانه ها، خیابان ها، میدان ها، مکان های آموزشی و تفریحی، دانشگاهی، بازار و مراکز درمانی

25-چه عواملی موجب پیدایش شکل های مختلفی از سکونتگاه ها شده است؟

چگونگی قرارگیری پدیده های طبیعی و انسانی

26-انواع شکل روستاها را نام ببرید.

روستاهای متمرکز و روستاهای پراکنده

27-ویژگی روستاهای پراکنده را بنویسید.

در روستای پراکنده، خانه ها با فاصله از هم قرار دارد.

28-روستاهای متمرکز تحت تاثیرچه عواملی شکل گرفته اند؟

روستاهای متمرکز تحت تأثیر پدیده های اطراف خود است؛

29-انواع روستاهای متمرکز را نام ببرید.

خطی-میدانگاهی-پلکانی

30-روستای طولی را تعریف کنید.

روستاهایی که در منطقه ساحلی و یا کناره یک رود قرار دارد و یا در امتداد یک جاده شکل می گیرد.

31-روستاهای میدانگاهی را تعریف کنید.

روستاهایی که در اطراف چشمه ها، چاه ها ومظهر قنات ها گسترش می یابد.

32-روستاهای پلکانی را تعریف کنید.

روستاهایی که در دامنه یک کوه استقرار یافته اند.

33-انواع شکل سکونتگاه های شهری را نام ببرید.

شطرنجی-شعاعی-خطی-ترکیبی

34-شهرها با توجه به چه عواملی شکل های مختلفی دارند؟

توجه به چگونگی پیدایش و کارکردهای مختلف خود، شکل های متفاوت دارد.

35-علت پیدایش شهرها یا شکل ترکیبی را بنویسید.

زیرا اینگونه شهرها در دوره های مختلف گسترش پیدا کرده است.

36-کدام عامل مهم موجب تغییر شکل سکونتگاه ها شود؟

افزایش جمعیت

37-کدام عوامل موجب افزایش جمعیت شهرنشید درکشورشده است؟

-رشد سریع جمعیت و افزایش جمعیت شهرها

-تبدیل نقاط روستایی به شهر (تأسیس شهرداری،) و افزایش تعداد نقاط شهری

38-چه عاملی موجب ایجاد شهرهایی با جمعیت میلیونی درکشور شده است.

رشد شتابان شهرنشینی

39-کلان شهررا تعریف کنید.

در ایران به شهرهایی که جمعیت بیش از یک میلیون نفر داشته باشد، کلان شهر می گویند.

40-چرا زندگی درشهرهای بزرگ کشوردشوارشده است؟

مشکلات ونارسایی هایی درشهرهای بزرگ وجوددارد. این نارساییها در زمینه های مختلف اجتماعی، اقتصادی و زیست محیطی، زندگی دراین شهرها را دشوار کرده است.

41-نقش هر سکونتگاه برچه اساسی تعیین می شود؟

نقش هر سکونتگاه براساس وضع جغرافیایی آن، اعم از انسانی یا طبیعی تعیین می شود؛

42-مهم ترین نقش شهرهای ایران را نام ببرید.

-نقش زیارتگاهی مانند شهرهای مقدس مشهد و قم که به دلیل وجود زیارتگاه ها مورد توجه زائران است .

-نقش دانشگاهی مانند شهرهای تهران و تبریزبه دلیل اقامت دانشجویان از سراسر کشور

-نقش صنعتی مانندشهرهای اصفهان و اراک به دلیل وجود کارخانه های مهم

43-نقش شهرهای اصفهان و تهران را بنویسید.

صنعتی-دانشگاهی

44-دو شهربا نقش صنعتی نام ببرید.

اراک-تبریز

45-دوشهرزیارتگاهی را نام ببرید.

قم-مشهد

46-سه ویژگی مهم درمورد نقش شهرهای ایران را بنویسید.

-امروز اغلب سکونتگاه ها چند نقش دارد و این نقش ها را با هم ایفا می کند.

- نقش سکونتگاه در چهره و سیمای آنها منعکس می شود. مثلا سیمای سکونتگاه دانشگاهی با سکونتگاه صنعتی تفاوت دارد.

-ممکن است نقش سکونتگاه در طول زمان تغییر کند یا تکامل و توسعه یابد؛ مثلا سکونتگاه صنعتی به تدریج نقش های اداری و سیاسی را نیز به عهده بگیرد.

47-پدیده شهرگریزی یا مهاجرت معکوس را تعریف کنید.

حرکت جمعیت از شهرهای بزرگ به مکان های کوچک تر یا روستاها

48-علل پدیده شهرگریزی یا مهاجرت معکوس را بنویسید.

آلودگی هوا، گرانی مسکن و آسیب های اجتماعی

49-نام دیگرمهاجرت معکوس را بنویسید.

شهرگریزی

50-نام دیگرپدیده شهرگریزی را بنویسید.

مهاجرت معکوس

51-از دیدگاه دانش جغرافیا « به مجموعه مساکنی که عوامل طبیعی و انسانی در شکل گیری آن نقش دارند .... گفته می شود .«

الف(روستا ب(سکونتگاه ج(شهر د(خانه باغ

52-از بین عوامل موثر در شکل گیری سکونتگاه های ایران کدام عامل بیشترین اهمیت را دارد؟

الف(ارتفاع ب(آب ج(عرض جغرافیایی د(راه های ارتباطی

53-به محلی که فعالیت اغلب ساکنان آن به زمین وابسته است گفته می شود؟

الف(سکونتگاه عشایری ب(شهر ج(سکونتگاه های پراکنده د(روستا

54- ملاک تبدیل سکونتگاه روستایی به شهری در ایران کدام است؟

الف(جمعیت بیش از 10000 نفر ب(جمعیت 10000 نفر و داشتن شهرداری

ج(جمعیت 10000 نفر و اشتغال به کشاورزی د(جمعیت 10000 نفر و تشخیص وزارت کشور

55-شکل های مختلف سکونتگاه به چه عواملی بستگی دارد؟

الف- به خانه ها، مزارع، چراگاه ها و باغ ها

ب(به خیابان ها، میدان ها، مکان های آموزشی و بازارها

ج(به چگونگی قرارگیری پدیده های طبیعی و انسانی

د(به رابطه متقابل بین انسان و محیط بستگی دارد

سوالات مهم درس دهم

1-هدف ازبهره گیری از توان های محیطی چیست؟

بهره گیری از توان های محیطی، با هدف تأمین معاش و توجه به ابعاد مکانی در برنامه ریزی ها

2-نتیجه بهره گیری از توان های محیطی چیست؟

به عدالت اجتماعی و اقتصادی و تعادل منطقه ای انواع فعالیت ها منجر می شود.

3-ساماندهی فعالیت های انسان در مکان، براساس توان محیطی چه نتایجی دارد؟

موجب می شود از صدمات ناشی از بهره گیری انسان از محیط بکاهد و زمینه های رسیدن به توسعه پایدار را فراهم سازد.

4-توسعه پایدارچیست؟

توسعه پایدار به معنای تأمین نیازهای امروز، بدون کاستن از توانمندی های نسل های آینده است.

5-راه حل مناسب برای رسیدن به توسعه پایداررا بنویسید.

شناخت توان های جغرافیایی و درک صحیح ظرفیت های محیطی ایران، راه حل مناسبی برای رسیدن به اهداف توسعه پایدار است.

6-کشاورزی چیست؟

یکی از اساسی ترین نیازهای انسان، نیاز به غذا است.

به منظور برطرف کردن این نیاز، شکلی از رابطه بین انسان ومحیط طبیعی ایجاد شده است که آن را «کشاورزی» می نامیم.

7-نقش کشاورزی دراقتصاد کشوررا بنویسید.

این بخش به دلیل ایفای نقش حیاتی در تأمین مواد غذایی سالم، خودکفایی، ایجاد اشتغال و بهره مندی صحیح ازمواهب الهی مانند آب و خاک، در اقتصاد کشور نقش بسیار مهمی دارد.

8-نقش روستاییان دراقتصادکشوررا بیان کنید.

کشاورزی از فعالیت های اساسی و زیربنایی در اقتصاد ایران است که در سایه تلاش روستاییان زحمت کش محصولات با کیفیت به بازار عرضه می شود.

9-مهم ترین فعالیت های بخش کشاورزی:

زراعت، باغداری ودامداری

10-چه عاملی موقعیت مناسبی برای تولید انواع محصولات زراعی فراهم کرده است؟

تنوع وضعیت آب و هوایی در ایران،

11-مهم ترین محصولات تولیدی کشوررا نام ببرید.

انواع غلات، حبوبات، سبزیجات و محصولات جالیزی، نباتات علوفه ای و محصولات صنعتی

12 -مشکلات تولیدات زراعی در کشور را بنویسید.

محدودیت در منابع آب و خاک، بهره وری کم، وجودآفات و خسارات طبیعی، نوسانات آب و هوایی، بی ثباتی در قیمت محصولات و...

13-علل تنوع فراوان در تولیدات باغی درکشوررا بیان کنید.

اختلاف شدید درجه حرارت روزانه و سالانه در نواحی مختلف ایران

14-مزیت های کشورما درتولید ات باغیرا بیان کنید.

-درکشورما امکان کشت انواع گوناگون میوه های سردسیری، نیمه گرمسیری و گرمسیری وجوددارد.

-این بخش از کشاورزی، از مهم ترین اقلام صادراتی کشور است که هر ساله ارز فراوانی را وارد کشور می کند.

15-مهم ترین محصولات باغی ایران رانام ببرید.

پسته، انار و خرمای ایرانی

16 -مزایای کشت گلخانه ای را بنویسید.

- کاهش مصرف آب

- تولید در همه طول سال و همه جا

- کنترل بهتر وضعیت کشت

17-چرا کشورما وضع مناسبی در پرورش انواع دام دارد؟

گستردگی زیاد در عرض جغرافیایی، وجود گونه های متنوع دامی، تنوع اقلیمی و تنوع گونه های گیاهی،

18-علل رشد بخش دامداری درکشورچیست؟

علاوه بر آن روند روبه رشد صنایع تبدیلی، وجود نیروی انسانی متخصص و ماهر و استفاده از روش های علمی در مجموع، باعث رشد این بخش از اقتصاد کشور ما شده است.

19 -اهمیت تولیدات دامی درکشوررا بیان کنید.

تولید محصولات دامی باعث رونق صنایع غذایی در کشور شده است. این صنایع در اقتصاد غذایی، اشتغال، تولید ناخالص داخلی، امنیت غذایی و صادرات کشور نقش مهمی دارد.

20-نقش عشایردراقتصاد کشور:

یکی از تولیدکنندگان محصولات دامی، عشایر غیور و زحمتکش هستند، هر چند جمعیت عشایری کمتر از %2از جمعیت کشور است، آنان % 25واحد دامی و % 20از تولید پروتئین مربوط به دام را به خود اختصاص داده اند.

21-صنعت چیست؟

صنعت شامل مجموعه فعالیت هایی است که به تغییر شکل فیزیکی یا شیمیایی مواد مختلف و تبدیل آنها به محصولات جدید منجر می شود؛ اعم از اینکه این تغییرات با دست یا ماشین در کارگاه و یا منزل انجام شود.

22-اهمیت بخش صنعت را بنویسید.

-بخش صنعت، محرک اصلی رشد، موفقیت و نوآوری کشورها به شمار می رود .

-فعالیت در این بخش به ایجاد اشتغال منجر خواهد شد.

-بسیاری از مشاغل به طور مستقیم یا غیرمستقیم به صنعت وابسته است. 4-بخش صنعت در تجارت، تحقیق، توسعه و بهره وری سهم قابل توجهی دارد.

23-انواع صنایع اصلی در ایران را نام ببرید.

»صنایع دستی» و «صنایع ماشینی«

24-صنایع دستی چیست؟شرح دهید.

به آن دسته از فعالیت هایی گفته می شود که عمدتاً با استفاده از مواد اولیه بومی و به کارگیری ابزارو وسایل ساده دستی، در قسمتی از مراحل اساسی تولید و به ساخت محصولی منجر می شود که در هر واحد آن ذوق هنری و خلاقیت فکری صنعتگر به گونه ای تجلی می یابد.

25 -اهمیت فرش دستباف ایران درجهان چیست؟

کشور ما یکی از صادرکنندگان عمده این فرش در جهان است که به دلیل بافت و نقش و نگار خاص، از اهمیت و شهرت بین المللی برخوردار است.

26-صنایع ماشینی را تعریف کنید.

صنایع نفت و گاز، پتروشیمی، فلزات اساسی، خودروسازی، ماشین سازی، صنایع شیمیایی و صنایع غذایی صنایع ماشینی می شود.

27-صنایع فلزات اساسی چیست؟

صنایع مربوط به فلزات اساسی، از جمله صنایع ماشینی است که شامل صنعت فولاد، آلومینیوم، مس، سرب و روی می شود.

28-بزرگ ترین بخش صنعتی کشوربعد از نفت وگازچیست؟

صنعت پتروشیمی

29-ازمواد پتروشیمی درتولید چه محصولاتی کاربرد دارد؟نام ببرید.

مواد پتروشیمی درتولید انواع لاستیک، پلاستیک، شوینده، چسب، کود،

رنگ، الیاف مصنوعی و... کاربرد دارد.

30-اهمیت صنعت خودروسازی درکشوررا بنویسید.

صنعت خودروسازی یکی ازشاخصه های توسعه یافتگی کشور است که می تواند فرصت های شغلی بسیاری برای کشور فراهم آورد و ازجمله صنایعی است که در سند چشم انداز به آن توجه خاصی شده است .

31-دوشرکت خودروسازی کشوررانام ببرید.

دو شرکت بزرگ ایران خودرو و پارس خودرو (سایپا) بخش عمده ای از خودروهای کشور را تولید می کنند.

32-چرا ایران یکی از قدرت های برتر معدنی جهان است؟

ایران یکی از کهن ترین تمدن های جهانی در کشف معدن است و امروزه با وجود بیش از 70نوع ماده معدنی، یکی از قدرت های برتر معدنی جهان است.

33-مهم ترین معادن ایران را نام ببرید.

در کشور ما موادی مانند نفت، گاز، بوکسیت، مس، روی، سرب، سنگ آهن و... وجود دارد.

34-اهمیت بخش معدن درکشوررا بنویسید.

بخش معدن یکی از بخش های مهم اشتغال در کشورمان است .

35-کدام استان ها دارای بیشترین شاغلان دربخش معدن می باشند؟

استان های یزد، کرمان و اصفهان بیشترین شاغلان بخش معدن کشور را دارند.

36-علت عدم تعادل درپراکندگی قطب های صنعتی کشور را توضیح دهید.

عدم تعادل در پراکندگی قطب های صنعتی در سطح کشور نشان می دهد که به توان و ظرفیت های محیطی ایران به طور کامل توجه نشده است .

به طور مثال می توان به نواحی شرقی و مرکزی کشور اشاره کرد که از نظر ذخایر ومواد اولیه غنی هستند ولی به دلیل این که به صورت محدود مورد بهره برداری قرار گرفته اند با رشد صنعتی روبه رونبوده اند.

37-درچه صورتی همه مناطق کشور متناسب با امکان های طبیعی و انسانی خود توسعه یابند؟

اگر در استفاده از منابع طبیعی، ویژگی ها و توان محیطی آن منطقه مورد بررسی قرار گیرد.

38-تعریف خدمات را بنویسید.

به زنجیره فعالیت های مالی، مدیریتی، بهداشتی،آموزشی، انتظامی، اطلاعاتی، گردشگری، تجارت وبازرگانی که به طور غیرمستقیم در بهبود کیفیت و کمیت تولیدات کشور مؤثرند، «خدمات» گویند .

39-دوبخش اصلی خدمات درکشور را نام ببرید.

این خدمات درکشور ما به وسیله بخش خصوصی و دولتی به مردم عرضه می شود.

40-اهمیت گردشگریچیست؟شرح دهید.

گردشگری درردیف شغل های پر درآمد ، پاک و کم هزینه است که برای کشور میزبان می تواند اشتغال زایی،توسعه و رونق اقتصادی، و ارتباطات جهانی سازنده ایجاد کند.

رتبه ایران درسازمان جهانی گردشگری را بنویسید.

کشور ما برای جذب گردشگران داخلی یا خارجی توانمندی های فراوانی دارد؛ به شکلی که سازمان جهانی گردشگری(UNWTO) ایران را از نظر جاذبه های طبیعی، در رتبه پنجم و از نظر جاذبه های تاریخی و فرهنگی در رتبه دهم جهانی قرار داده است.

41-توانمندی های متعدد ایران برای گسترش جهانگردی را بنویسید.

-تنوع اقلیمی و وجود چشم اندازهای طبیعی درکشور

-وجود گردشگری زمین گردی درکشور (ژئوتوریسم)

-وجود مکان های زیارتی درکشور

-وجود مراکز گوناگون فرهنگی مانندموزه ها

-وجود مراکز ارزشمند دینی، مذهبی،زیارتگاهی و اماکن مقدس کشور

-وجود زمینه های گردشگری اجتماعی ـ فرهنگی درکشور

-وجود گردشگری علمی و طبیعت گردی درکشور(اکوتوریسم)

-وجود بیش از یک میلیون اثر باستانی و تاریخی در کشور

42-علل توع چشم اندازهای طبیعی ایران چیست؟

-موقعیت ریاضی کشورمان وگستردگی آن در عرض جغرافیایی باعث تنوع اقلیمی و چشم اندازهای طبیعی شده است.

43-چرا درکشورما امکان توسعه گردشگری زمین گردی وجوددارد؟شرح دهید.

-پیکره بندی طبیعی این سرزمین، برخورداری از موقعیت دریایی و خشکی، وجود کوه های بلند، دشت های وسیع، سواحل گوناگون و بیابان های شگفت انگیز گردشگری زمین گردی (ژئوتوریسم) را ایجاد کرده است.

44-چرا کشورما از نظر گردشگری علمی و طبعت گردی مناسب است؟

-تنوع زیستی ایران با وجود زیست بوم های بسیار گوناگون گیاهی و جانوری در کشور برای گردشگری علمی و طبیعت گردی بسیار مناسب است.

45-چه عواملی زمینه های گردشگری اجتماعی-فرهنگی درکشورما فراهم کرده است؟

-تنوع قومی و فرهنگی در کشور که به همراه خود مجموعه ای از آیین ها، لباس ها، خوراکی ها، آهنگ ها، مراسم و گویش های محلی را ایجاد کرده و زمینه های گردشگری اجتماعی ـ فرهنگی را فراهم آورده است.

46-مهم ترین فعالیت های که در بخش کشاورزی ایران صورت می گیرد کدام است؟

الف(زراعت، باغداری و دامداری   ب(زراعت، دامداری و زنبورداری

ج(دامداری، صید، باغداری   د(باغداری، زراعت، و پرورش طیور

47-مهم ترین اقلام صادراتی کشور در بخش کشاورزی مربوط به کدام فعالیت است؟

الف(دامداری   ب(صید و ماهیگیری   ج(باغداری   د(زراعت

48-با توجه به مشکل کاهش منابع آبی کشور، توصیه می شود محور توسعهٔ کشاورزی از زراعت به کدام فعالیت جایگزین با روش های مدرن تغییر یابد؟

الف(زراعت دیم   ب(باغداری   ج(دامداری   د(پرورش زنبور عسل

49-بزرگترین بخش های صنعتی کشور به ترتیب کدامند؟

الف(نفت، خودروسازی ، پتروشیمی   ب(صنعت فولاد، خودرو سازی، پتروشیمی

ج(نفت، خودروسازی، فولاد سازی   د(نفت، گاز، پتروشیمی

باتشکر

محسن یوسفی

qomgeo.blogfa.com

m.yousefi1348@gmail.com

@qomgeo

@mohsenyousefiqom

تهیه و تنظیم:

محسن یوسفی